

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29—23. Csekk száma: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hó 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

A „tekintély”

(Z) Mérhetetlenül nagy dolog. Az emberiségnek talán egyik legnagyobb értéke és áldása. Bele lehet kapaszkodni, vész idején meg lehet fogózni benne, utat mutat, irányít, megnyugtató, kiegyensúlyoz, értelmet ad az életnek: a tekintély, az igazi tekintély!

De kevesek tulajdona lehet. Kivételek csupán. Mert igen nagy dolog. Olyan nagy, hogy benne kell hogy legyen az emberiség történelmének minden eredménye, Krisztus igazsága, nagyurak urasága, szegények szegénysége, uralkodók keménysége, megtiportak megtörése. Mindez együtt jelenti a tekintélyt. Tudást kíván, lelket, szívet, műveltséget, jószágot, magatartást, bölcsességet, megbecsülést, kemény öklöt és simogató kezet. Bizony kevesen vannak, akikben mindez megtestesülhet. Kevesek ezért a tekintélyek és bizony súlyos keresztet kellett hordozniuk azért, hogy tekintélyekké lehessenek.

Ez az igazi tekintély, az egyéni tekintély. Van közösségi tekintély is. Mint amilyen például a katonatekintély. Jobban mondva, az egyenruha tekintélye. Akin egyenruha van, az tekintély: mert katoná. Tekintély, mert mint katoná, védelmezi a hont, a nemzetet, a gyengéket, gyermekeket, asszonyokat. Örtálla a jövődön, biztosítja a jelennek, vigyázza a múltat. De ugyanakkor mindenki, akin egyenruha van, méltó is kell hogy legyen az egyenruhához: a tekintélyhez. Szigorú törvények gondoskodnak arról, hogy ez így legyen és ne lehessen másképp.

Az egyéni és a közösségi igazi tekintély között azonban napjainkban egyre gyarapodik a harmadik felfogás, amely Székfi Gyula emblematikus szavai szerint „a hivatali méltóságot cseréli össze a tekintéllyel”.

A világtörténelem tragikus korszakaira emlékeztető jelenség lenne ez. Emlékeztet a széthulló római birodalom társadalmára éppen úgy, mint Bizánc végnapjaira, a velencei köztársaság bukására, az encienne regíme felszámolására, hazánkban a barokk csődjére és a jelenlegi neobarokk diadalára. Mert szembe kell nézni egy kozmikus háború negyedik esztendejében az ilyen „jelenségekkel”, amelyek mindenki józan megítélése szerint tragikus következményekkel járhatnak az egész sereg névére.

Elismerünk mindent. Elismerjük azt, hogy háború van és fegyvertele-nül huszonkét évig háború volt, a világháború óta. Elismerjük, hogy egy széthullott és destruált társadalmat csak a tekintélyi elv alapján, a tekintély védelmezésével és a tekintély erejével lehet azonos célok közös szolgálatába állítani. Tökéletesen helyes, hogy a súlyos körülmények között háttérbe szorítjuk az egyéni érdekeket és vélt érdekeket és mindent, a közösség szolgálatába állítunk. Tökéletesen helyes, ha fogva, hogy a közösségi szolgálat végrehajtó szervei a tekintély nimbuszával élvezzék és törvényesen biztosítsák számukra a tekintély jogát akkor is, ha személyileg a tekintély feltételeinek esetleg nem is felelnek meg.

Azonban! És itt következik a vas-

tag vége a dolognak. Akit indokolva vagy indokolatlanul hivatali méltóságánál fogva tekintéllyé tesznek, az legalább igyekezzék valóban megközelíteni a tekintély feltételeit és fogalmát. Magától értetődik, hogy ez tulságosan magas kíváncsalom! Mert az ember, aki Isten legfőbb teremtményének nevezi magát, annak valószínűleg leggyatrabb teremtménye, igen esendő. Könnyen szétnyújtja két lábát az íróasztal alatt s azért, mert joga van némely aktára ráírni nevét hivatalos pecsét mellett, azt hiszi, hogy ő a földkerekség első és legfőbb tekintélye. Azt hiszi, hogy ennél fogva joga van dönteni eleve-nek és holtak sorsa fölött, itélni és bírskodni, adni vagy megtagadni. Ismét csak annyit tudok mondani, hogy Istennek hála, ezek a szavak

nem irányulnak egyetlen osztály, egyetlen rend, egyetlen közösség ellen sem. De irányulnak, még pedig élesen és kárlehetetlenül egyesek ellen, akiket a saját jószerecséjük, vagy a közösség balszerencséje olyan pozíciókba vetett, amelyek alapján talán azt hihetik magukról, hogy ők „tekintélyek”. Hígyjék el a „tekintélyes” urak: a tekintélyt nem lehet megszerezni, azt vagy adja a tömeg, vagy nem adja! Emlékezzünk csak vissza a ferencjózsefi aranykorra, amikor póri népek meghajigáltak záptojással országosnak hitt „tekintélyeket”. Ma — ismételjük, tökéletesen helyesen — a hivatali méltóság maradéktalan védelem alatt áll és megköveteli, hogy tekintélynek tiszteltesse. De gondoljuk, hogy ugyanakkor, ha a nemzet ezt a jogi védelmet megadta a hivatali méltóságnak a közösséggel szemben, ugyanakkor megköveteli a hivatali

méltóságtól, hogy az valóban tekintélyként viselkedjék.

Erre az eszmefuttatásra egy-nemely jelenség adott okot, amit a közlebbi és távolabbi múltban tapasztalni alkalmunk volt olyan személyek részéről, akik méltóságba csöppenve tekintélynek, sőt fiók-Dzsingiszkánoknak hiszik magukat. Ismételjük és hangsúlyozzuk, hogy csak egyesekről és szerencsére kevesekről van szó, de úgy véljük, hogy mint amiképpen a jó kovásza lehet a szebb jövődön, a rossz és hibás éppen úgy áthatja meg a jövődö sirját. Ajánljuk ezért a mondvaes-nált és tekintély nélküli „tekintélyeknek”, hogy tartsanak kicsi ön-vizsgálatot és próbáljanak legesleg-elsősorban érző és igazságos embe-rek lenni, jólneveltek és jómodorúak, mert enélkül se hivatal, se méltóság, se tekintély, se lelki, se testi közellátás, se jövődö nincsen.

A német haditengerészet áprilisban 435.000 BRT angolszász hajóteret süllyesztett el

**Ellanyhultak a harcok Tuniszban és a kubáni hídfőnél
Szakértők összefoglaló jelentése a szmolenszki tömegsirokról
Meggyilkolták Szófia volt rendőrfőnökét**

BERLIN, május 4. (MTI—DNB.) A Führer főhadiszállásáról jelentik:

A brit és amerikai tengeri forgalom elleni harcban a német haditengerészet április havában 63 kereskedelmi hajót süllyesztett el, összesen 423.000 tonna hajóterrel. Ebből egyedül 415.000 tonnát süllyesztettek el a buvárhajók és ezenkívül 18 további hajót torpedóztak meg. A légihaderő részben súlyosan 10 kereskedelmi hajót rongált meg. A haditengerés-

zet és a légi erő az ellenséges hadihajókkal szemben is eredményes harcokat vívott. A buvárhajók elsüllyesztettek egy repülőgépanyahajót, egy cirkálót és egy buvárhajót, más német haditengerészeti egységek megsemmisítettek két torpedórombolót, három buvárhajót és hét gyorsnaszádot. A légihaderő két buvárhajót és egy gyorsnaszádot süllyesztett el. Két ellenséges torpedórombolót, egy buvárhajóvadászt, 11 gyorsnaszádot és egy előrs-

hajót megrongáltunk.

Berlinből jelenti az Interinf: Angol torpedóvető repülőgépek május 1-én a délutáni órákban a norvég part előtt sikertelen támadást intéztek egy német hajókaraván ellen.

Noha az ellenség sok torpedót dobott le, nem ért el eredményt, mert a torpedók mind célt tévesztettek. A légibiztosítás és a tüzfegyverek elpusztítottak 3 angol torpedóvető repülőgépet.

Német hivatalos:

A németek fölényesen visszaverték a kubáni hídfőnél több hullámban támadó bolsevistákat

1082 repülőgép a szovjet április havi vesztesége — A múlt hónapban 423.000 BRT-t pusztított el a német haditengerészet

Berlinből jelenti az MTI: A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

A kubáni hídfőnél vasárnap is több hullámban támadó szovjet csapatokat súlyos veszteségeket okozva nekik, fölényesen visszavertük.

Április havában a szovjet légi haderő 1082 repülőgépet veszített.

Ebből 902-öt légi harcokban, 121-et a légi haderő légvédelmi tüzésére és tizet a hadserög kötelekei, valamint a haditengerészet egységei lőttek le.

A tuniszi arcvonalon a helyi jellegű ellenséges támadásokat részben ellentámadással vertük vissza.

A holland part, valamint a nyugati határvidék ellen támadó ellenséges légi erők vállalkozásai során három német gép elvesztése mellett 11 gépet veszítettek.

A hétfőre virradó éjjel néhány ellenséges repülőgép repült el Keletporoszország felett. Egy bombavetőt lelőttünk.

SVÁJCI HIVATALOS JELENTÉS MANNERHEIM SVÁJCI ÜDÜLÉSÉRŐL

Berlinből jelenti a Bud. Tud.: Svájci

részről hivatalosan közölték, hogy a szövetségi tanács hozzájárulásával Mannerheim tábornagy április közepe óta üdülés céljából Tessinben, svájci területen tartózkodik. Itt tartózkodása kizárólag magántermészetű, hivatalos jelleg és hivatalos tevékenység nélkül.

A BOLSEVITA ISTENTAGADÓK FELHÍVÁSA

Rómából jelenti a DNB: A bolsevista Istentagadó mozgalom május elsején köz-

zétett felhívásában heves támadást intézett a katolikus egyház és a pápa személye ellen. Ezzel kapcsolatban hivatalos vatikáni helyen kijelentik, hogy ez a jelentés a Vatikánban egyáltalán nem keltezt csodálkozást, mert jól tudják, hogy a bolsevizmus mindig a katolicizmusban látta halálos ellenségét, amely ellen a bolsevisták mindegy eszközzel és minden módon küzdenek. Az egyház dicsőségének vallja azt, hogy magára vonta a mindenfajta kultúra ellenségének gyűlöletét.

A tuniszi front középső szakaszán ismét heves küzdelem folyik

Berlinből jelenti a Bud. Tud. Tuniszi jelentések szerint az arcvonal egyes szakaszain, főleg Medjez el Bab vidékén ismét heves küzdelem folyik. Az e vidéken lévő hadászatiilag fontos terület minden méteréért rendkívül elkeseredett harcok zajlanak. Támadások és ellentámadások követik egymást rövid időközökben, noha a küzdelemben vetett csapatok száma az utóbbi 24 órában valamivel csökkent. A legfőbb harcok mindazonáltal jelenleg Mateurtól északnyugatra 25 km-re folynak. Itt az amerikai csapatok fejtenek ki nagyobb erőfeszítést. Ezekben a harcokban angolszász részről bevonták a volt spanyol légio tagjait is, akiket röviddel ezelőtt bocsátottak el az északafrikai internáló táborból.

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ

A tárgyalgóság az erősek fegyvere, az elfoglaltság a győzelem kapkodása — ezt a megállapítást még a múlt század elején tette a diplomatika doyenje, Talleyrand és az idő nem hogy megcáfolta volna, de hatványozottan meg is erősítette. A házáért észszerűen, cél tudatosan harcoló katonai, vagy „civil”, pontosan az objektív és a reális eszközökkel, nem pedig az elfoglaltság és a romantikus eszközökkel érik el a legszembeütőbb eredményeket. Ilyen körülményben tehát tárgyalgóságnak lenni erény is.

A tárgyalgóság harcának ragyogó példáját adta a finn nép. A finn külpolitika vezetői a háború kitörése óta hangsúlyozták, hogy „Suomi kizárólag a finn nép érdekében és sajátos álláspontjának megvédéséért küzd.”

Linkomies Edwin, a finn parlament elnöke, azóta már finn miniszterelnök január 16-i budapesti beszédében felreérthetetlenül hitvallást tett a finn külpolitika önállósága mellett. Suomi számára a háború nem 1941. június 22-én kezdődött, hanem 1939 november 20-án, az indokolatlan és imperialista tendenciájú szovjet megrohanás feltartóztatására.

Finnország a demokrata államformát a háború folyamán nemcsak megtartotta, hanem tovább mélyítette. „A háború kényszerítő körülményeit” Finnországban nem mint a konjunktúrális belpolitikai demagógia jelzőjét használták, de ennek a vérrel fizetett lehetőségnek szocializáló erejét a legelső és legteljesebb élet-színvonalok kiegyenlítésénél, tehát a társadalmi igazságszolgáltatásnál, műveltséghez illő tapintattal és a hazafiasságnak hangtalan, de cselekvő ihletével végre is hajtották. Ha valahol, akkor Finnországban a teljesítmények embere feltétlenül kulcspozícióba került. Ha egy finn, akár milyen történelmi név is, csillogott névjegyen, akármennyire is „jótársaságbelinek” bizonyult, s ha az összeköttetései olyannyira fényesek is voltak, de ha feladatait alóvá állították, nem tudta megoldani, menthetetlenül elsüllyedt a középzszerűség ingoványában.

Tekintélye — ez az igazi demokrácia egyik jellegzetessége — csak annak lehet, aki bátor, de nem durva és goromba, aki törvénytisztelő, de nem törvényrajongó, aki hivatali hatalmát arra használja fel, hogy embertársával jól tegyen, nem pedig arra, hogy vélt hatalmának szadista kihasználásával nemcsak magát, hanem még hivatalát is győzőltessék. A finn katonai, a finn rendőri, a finn állami tisztviselő tehát éppen tapintatos, de nem dühajkáló bátorságával, törvénytiszteletével és feltétlen emberséges magatartásával érdemelte ki a világ megbecsülését.

Hogy miért lett Finnország — a Szovjetunió támadásától eltekintve — a világ kedvence, arra a fentiekből hézagosszerű feleletet kaphatunk. A finn nép ezertavas szándékosságában ma Európában egy bevezetetlen erkölcsi magaslatot véd.

Hetenkint felvetődik a probléma a világ-sajtóban: mi a pillanatnyi helyzet Helsinkin és Washington között? A kérdésre a válasz mindig egyforma: változatlan és korrekt.

Finnország úgy áll a művelt nyugat előtt, mint az a gentleman, akinek megsértése a sértőre vet sötét árnyékot.

Mannerheim, Finnország marsallja Svájcban üdül és gyógykezelési magát. Az Alpok tavaszi napsütésében keres pihenést a kényelhetetlenül szigorú téli összecsapások után. A világsajtó a tábornagy svájci üdülésével kapcsolatban kombinál, a külügyminisztériumok szócsövei nyilatkoznak, a finn hadsereg jó-

parancsnoka pedig napvédő szemüveggel, egy szanatórium nyugágyon pihen, meditatívabb feladatairól és nem veszt tudomást a személynél körül felzúduló, kitalált szeszációnokról.

Finnország ma példaképpen áll a harcban-keveredett kisállamok előtt: a kisállamok hivatása reális külpolitikát folytatni s a belpolitikában a szociális reformok sürgetését megérteni.

A négyszázmillió embert mozgósított Kína az európai hadszíntereken és az óceánokon lejátszódó öldöklő küzdelmek idején egyidőre az újságolvasó előtt elvesztette napi jelentőségét, de a vezérkarok annál inkább számoltak vele és haditervekben távolos célok középpontjaként szerepel. Az évezredes kultúrájú Mennyei Birodalom, mióta az idegen hatás áttört a bevehetetlennek hitt kínai falon, töretlenül tapogatózóban, a szervezetlenség miatt a vetélkedők szabad prédájának kitéve keresi külpolitikai kapcsolatainak összekuszált fonálai közül az igazit, hogy anyagi gazdagsághoz és szellemi hagyományaihoz méltóan állhasson be ismét a nagyhatalmak sorába.

A japán-kínai háború kitörése óta eltelt évek alatt a kínai külpolitikában egy természetes folyamat kialakulására találunk jeleket. Csungkinginában Csangkajsek tábornagy a tekintélyuralom és a demokrácia sajátos keverékével kísérletezik s kísérletei legalább annyi eredményre vezettek, hogy helyzetét korszerűsítette és a mögötte álló kínai tömegekben feltámasztotta a nagy kínai birodalom után való vágyakozást s ami még nehezebb volt a hitet is.

Ezzel szemben Nankingin a nacionalista Wangcsingvej vezetésével opportunistá poli-

tikát folytat. Nankingin belátta, hogy a vi-rulens japán néppel együttműködve, Kína ha-marabb érvényesítheti, már csak népességé-nek számarányában is, megnyilvánuló po-tenciáját.

A Kína elleni hadjárat változó sikere e kérdést teljesen nyitva hagyja: Nanking vagy Csungking teremti-e meg újra a négyszázmil-liós Kína hatalmának alapját?

A berlini Welt Presse Dienst sajtószolgálat ezzel kapcsolatban egy szemléltető térképet és egy magyarázó szöveget juttatott hozzánk:

Kína, miként a Szovjetunió is, az óriási területek országa. Japán ezért Kína elleni vi-rulens háborújában arra szorítkozott, hogy en-nek az óriási térségnek a legfontosabb terü-leit tartsa megszállva és szervezze meg gaz-daságilag. Tisztán kiterjedés szempontjából csak egyharmadát teszi ki ez a terület a Ki-nai Birodalomnak, amelyet ma Nanking kor-mányoz. De ezen a területen a kínai lakosság 75 százaléka él, vagyis mintegy 300 millió kínai. Ezzel szemben a Csungking által uralt terület, a Jangce felső folyásától eltekintve, igen gyérén lakott. Hasonló a helyzet az ipar és a közlekedés tekintetében is. Tientsintől Hongkongig minden kínai kikötő japán ké-zen van. A vasutak és országutak 70 száza-léka is a nemzeti Kína területére esik. Sang-hai, Hongkong, Nanking és Tientsin környé-kén van az egész modern kínai ipar 90 száza-léka.

Japán tehát már eddig is elérte azt, amit kezdetül fogva célul tűzött maga elé: Kína gazdasági megszervezését a nagykeletázsiai térgazdálkodás elvei szerint. Nagykeletázsia ujjaépítésében a nemzeti Kína ma már fontos szerepet játszik.

Nankingin birtokában van Kína termé-szetes gazdagságának nagyobb része. Csung-kingin a mögött áll a szövetséges világ gaz-dasági ereje. Kína sorsát tehát a két verítke-dő nagyváros közül az határozza meg, ame-lyik innél a piropaganda vagy a józan belá-tás a tömegeket fel tudja sorakoztatni.

NAGY JÓZSEF

„A SZOCIÁLIS ADÓPOLITIKA IRÁNY-ELVEI” címen tartott nagyérdemű előadást Nagy Dezső dr. miniszteri tana-csos, nagyváradi pénzügyigazgató, a jo-gászegyesület előadássorozata keretében. Az előadást Nagyvárad társadalmi elő-kezősegei közül igen sokan hallgatták vé-gig.

„Egyik kezünkkel kardot markoljunk, a másikkal kulturát teremtsünk”

A Vitézi Rend Zrínyi Csoportja ünnepélyes megemlékezése Zrínyi születésnapjáról

A Vitézi Rend Zrínyi csoportjainak köz-ponti vezetősége május elsőjén szép ünnepség-keretben emlékezett meg Zrínyi Miklós gróf hadvezére, költő születésnapjáról. A budapesti Vitézi Rendházban rendezett ünnepségen nagy és előkelő közönség jelent meg, közöttük Tasnádi-Nagy András, a képviselőház elnöke, vitéz Nagy Vilmos vezérrezdes, honvédelmi miniszter és vitéz Szombathelyi Ferenc vezér-ezredes, a honvédevezérkar főnöke. Az ünne-pi műsor a Zrínyi diszjellel kezdődött, majd a Török Afiumból hosszabb időszereű idézetet olvasták fel. Ezután vitéz Igmándy Hegyessy Géza nyugalmazott testőrtábornagy, ügyveze-tő vitézi tőzskapitány mondott üdvözlő me-gnyitót. Hangzottatta, hogy

ma nekünk is olyan igaz és elszánt magya-roknak kell lennünk, mint Zrínyi volt.

Zrínyi tanítása és példája nyomán meggyőző-déssel kell szolgálnunk a magyar hagyomá-nvokból táplálkozó katonaszményt. Utána vi-téz Farkas Ferenc altábornagy, a Ludovika akadémia parancsnoka tartott ünnepi előadást „Az örök ifjú Zrínyi” címmel. Rámutatott Zrínyi vallásosságára, nemcsak jellemre, izzó hazafiságára, önfeledő kötelességtudására, továbbá katonai erényei legszebbikére, az en-gedelmességre.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után Tasnádi-Nagy András képviselőházi alelnök a katonaszmény szolgálatának fontos idősz-e-réről beszélt, majd hangsúlyozta, hogy a ma-gyar nemzet addig áll, amíg ennek az eszménynek a lángja lobog. A totális háborúban a tudományt és a művészeteket, a szellemi erőket is a harc szolgálatába kell állítani. A háborús megpróbáltatásokban kis nemzetek is meg tudják állni a helyüket, ha minden ki-akat katonaszményben nevelik. A magyar sors ezer esztendőn át úgy rendelte, hogy egyik kezünkkel kardot markoljunk, a másikkal kulturát teremtsünk.

Vitéz Nagy Vilmos honvédelmi miniszter beszédében arról szólt, hogy a Vitézi Rend Zrínyi Csoportjának nemes céljai sohasem

idősebbek, mint ma, amikor a lét és nem-lét kérdése forog kockán és amikor a katonaszmény ébrentartásának szükségére véresen beigazolódnak. Az irodalomnak és művészet-nek a múltból és jelenből kiemelt példákat kell elsősorban a nemzet elé tárni, hogy legyen mit követni azon az úton, amely egy nemzet életében az egyedül járható út. Ez az út há-boru idején a hadak útja és éppen ezért bir-jokozott jelentőséggel a katonaszmény ki-emelése és a honvédelmi gondolat szolgálata az irodalom és művészetek terén is.

A miniszter ezután kiosztotta az 1942. évi irodalmi és művészeti Zrínyi-jutalmakat. Az ünnepséget a Zrínyi-fóhász fejezte be. (M. T. I.)

Olasz hadijelentés

Rómából jelenti az MTI: A Stefani-iroda közli az olasz fegyveres erők főha-diszállásának 1073. számú jelentését:

Tuniszban tüzéségi és felderítő tevékenység folyt. Bombavető repülőgépeink eredményes támadást intéztek az ellenséges arcvonalak mögött fekvő gépkocsitá-borhelyek ellen. Német vadászgépek légi harcban lelőttek egy ellenséges repülő-gépet.

Csonka fenyőszál

Irta: MÉREYNÉ JUHÁSZ MARGIT

Hajnál óta mentünk pergetező csöben. A keskeny hegyi egyre merészebb szerpentin-ekkel kapaszkodott a csúcs felé. Loram erő-sen lihegett, minden tizedik lépésnél meg-állt, fújt, szíve erősen ütött mellében, tüdeje olyan hatalmas lüktetésekkel dolgozott, hogy lábait az ütemesen verte.

A szebeni havasok között kószáltunk akkor már harmadnapja. Az aulsi menházából in-dultunk, ott töltöttük az éjszakát, ott kap-tunk lovat, hogy a suriáni kapaszkodó har-minckét embertelen meredek szerpentinjét meggyőzzük.

Mellünk nehezedett a köd. Nem is köd volt ez már. A fenyőszálak közt felhőből felhőbe kerültünk. Ha egy gomolygó köd-t-meg átszállt rajtunk és pár percig tiszta volt a tájé, csodálatos színek bontakoztak ki a szálak aljában. Nyomott világításnál min-den szín különös, mély jelentőséget kap. Erő-sebb a baragoszöld, vörösből a hó fenyő-tük rozsdavöröse, fényesebb az áfonya ke-mény levele. Furcsa varázslat alatt áll az ember, attól tart, hogy egy pillanat még és minden megmozdul, élővé válik. A piros-kalapú gomba rikoltani fog és a tobozok emberi szímmel pattannak fel. Azután jön az új felhő és mélyen merül minden a ködbe és a lélekbe.

Vezetőnk, a kis Jóska, akit az erdőszél a lovához adott, egyre előttem járt. Könnyen, fűtőrésszé vette a szerpentineket, s csak né-ha rikkantott vissza rigóvidámsággal.

— Nini, milyen szép kicsi madár! Egyszer-egyszer megközelített egy-egy fe-nyőrigót, de csodálva kiáltott fel:

— Elrepült!

Az utolsó szerpentin után elmaradtak a fe-nyők s a borókaszegélyes nagy tisztáson a sztinához értünk. Gyapjúrúhánk, nadragunk csuromvíz volt. Leszálltunk száritkezőzni. A sztina körül csúsi legelészett, lompos fehé-r kutyák morogtak. Egy kakas lépegetett be-gyesen s nagyot kukorékolni ránk. A csodá-latos, könnyű levegőben, a havasok néma vi-lágában minden hang elvarázslott élet váló-színűtlen üzenetének tűnt fel.

Beléptünk, mintha mindig ott jártunk vol-na. A sztina közepén égett a tűz, mellette oláh asszony gyapjút font nyugodt egyked-vüliséggel.

— Bune zoa, Doamna, Domnule — mon-dta halk alázattal és helyet mutatott a tőké-ken a tűznél. Szikár arca barnán fénylett a havasi naptól, csontos ujjai serényen sodor-ták a fonalat. A füst csendesen szállt a tető felé s nesztelenül siklott át a fadesték nvi-

lásai között. Michelangelo Párkaira gondol-tam: „Kloto formálta, Atropos vágta, Lache-sis mérte”.

Milyen sorsot sző itt a hegyek magányában ez a szótlanság asszony?

A sztina előtt ló nyertett, fiatal oláh le-ány szökött le a fanyeregből. Csikos, szőtt-sztraicákban két hatalmas jakannát emelt le. A friss tejet hozta félnapi járóföldről, az ap-ja nyájától. A sztina belső helyiségeiből tej-illat, savóillat, érfőfében levő sajt illata szál-longott. A villagoszemű lány fehér, szőtte-rubáján elől-hátul fekete katricát hordott, ingovallán sűrű fekete himzést jutott. Sárga, hátrakötött kendője alól tömött, szorosan fülrefont, kékesfekete haj villagott elő.

— Fenyőrigó — gondoltam — fekete fe-nyőrigó.

Aranyfényű nyakán ezüstpénzek csörren-tek össze. Régi magyar ötkoronások. Egész sor. Elálmélkodtunk; megkérdeztük: mért nem váltottak be emmy pénzt?

— Öt éve járt az uram vele lent — mon-dta az asszony. — Akkor tudtuk meg, hogy ez a pénz már régen nem jár. Mit csinál-junk? Felűztük Marjuszának.

A lány halvány mosollyal csörrentette meg az átfut pénzeket. Ferenc József megkopott profilja villant fel rajtuk.

A sztina előtt, a tisztáson magányos, esu-pasztörzsű fenyőszál állt. Gallyavesztett árva fa. Csúcsán meredezett néhány elszá-radt ág. Cifra, színes papírfoszlányok ron-cyát zizegett rajtuk a szél. Fialok sirját

jelzik így a hegyek világában. Az ajtóból éppen rálátnak.

— Ki fekszik itt? — kérdeztük. A lány arca merev lett és vonásai megke-ményedtek.

Az öregasszony szólt helyette jakó hangon: — Fiala legényke jött erre a pakulárok-kal Csikból. A nyájhoz szegődött. Tréfás-kedvű, vitézködő. A múlt novemberben bo-rókágyon hozták haza. A medve toporta el. Pável találta meg.

— Ki az a Pável? — kérdeztük.

— Marjusa mátkája volt — mondta cse-n-desen. — Még akkor elment a Regálba, az-óta nincs hírünk felőle.

— Pável ismételte a lány. Mélyen és söté-ten zengett a hangja.

Indultunk. Mikor már a fanyeregen ültem, Marjusa óvatosan maga előtt tartva cifra, ja-ragott luvvétit tojtást hozott hozzám Felnyuj-totta mozdulatlan arccal. A tojtás talpán iromba betűkkel bevéve olvastam: Faragtam én, Veres István Csikból.

Bólintottam: — Frumoz — mondtam elismerően. — Szép.

Marjusa megindult vele csendesen a kuny-bó felé. Ugy vitte, mintha halottat vitne.

A kicsi Jóska hangja már messze a tisz-tás másik végén rikkantott csodálattal:

— De szerettem volna megfogni azt a szép, kicsi madarat!

A felriasztott fekete rigó akkor tűnt el az erdő mély, fekete árnyékában.

Európai szakértők összefoglaló láttelepe a katyni tömegsírokról

Eddig 982 hullát ástak ki

Berlinből jelenti a DNB: A berlini külügyi hivatal a külföldi sajtó képviselői előtt hétfőn olvasta fel azt a jegyzőkönyvet, amelyet a Szmolenszk melletti katyni erdőben talált lengyel tömegsír vizsgálatában európai főiskolák professzoraiból és több neves orvostanárból, valamint törvényszéki orvosokból álló bizottság fejezett be. A bizottság a következő országok szakembereiből állott: Belgium, Bulgária, Dánia, Magyarország, Finnország, Olaszország, Horvátország, Hollandia, a cseh-morva védnökség, Románia, Svájc és Szlovákia.

Az összefoglaló láttelep megállapítja, hogy a lengyel tiszteket 1940 március, vagy április havában végezték ki. A meggyitott tömegsírban eddig 982 hullát került napvilágra. Ezeket részben már boncolták és 70 százalékban megállapították a személyazonosságukat. A halál oka valamennyi hullánál kivétel nélkül tarkólövés.

Eltekintve német helyről a következő tájékoztató jelentést adták ki:

A katyni erdőben feltárt lengyel tömegsírok vizsgálatáról ma a világ közvéleménye elé tart jegyzőkönyv a Wilhelmstrasse megállapítása szerint lezárja ezzel a lelettel kapcsolatos kérdésekre adott bizonyító válaszok sorát. Ezzel végleg tisztázódott, hogy kit gyilkoltak meg, hogyan történt a gyilkosság és mikor következett be. A törvényszéki orvostan és a büntetőjog nemzetközileg elismert képviselőinek jegyzőkönyve olyan választ ad,

amelynek megbízhatóságához nem férhet kétség. Ez a jegyzőkönyv joggal számít az egész világon, de főleg Európában rendkívüli figyelemre, mert a katyni lelet elárulja, hogy milyen sors várna az európai népekre, ha elzárkóznának még ma is annak a felismerése előtt, hogy a Katynban a gyilkosságot emelték politikai elvvé.

Április 28. és 30. között egy bizottság, amely európai főiskolák kriminológusai, törvényszéki orvostani tanárokból és más jeles orvosprofesszorokból állt, tudományos szempontból behatóan megvizsgálta a Szmolenszk melletti katyni erdőben a lengyel tisztek tömegsírjait. A bizottság kihallgatott néhány odaváló orosz tanút, akik többek között megerősítették, hogy 1940 márciusában és áprilisában majdnem naponta érkeztek lengyel tisztekkel megrakott nagyobb vasúti szállítmányok a Katyn közelében levő Gneszdovói állomásra. A tiszteket foglószerző gépkocsikban a katyni erdőbe vitték és többé nem látták őket. Április 30-ig 982 holttestet ástak ki. A mai napig két tömegsírt nyitottak meg, amelyekben becsüléssel 2500 tiszteket temettek el. A bizottság tagjai kilenc holttestet személyesen boncoltak fel és számtalan holttestet hullaszemlére tettek ki. A folytatott törvényszéki orvostani vizsgálat eredményeként a halál okául valamennyi eddig kiásott holttesten kivétel nélkül fejlővést állapított meg, mégpedig nyakszírtlővést. Sok hullán felismerhető volt, hogy az áldozatok kezét megbilinc-

cselték. Néhány esetben pedig a bőr felületén bajonetszúrásokat észleltek. A nyomozás kiderítette, hogy az áldozatokat a sírban végezték ki. A tömegsír helyét kiegyengették és fiatal erdei fenyőkkel beültették.

A bizottság kétségtelenül megállapította, hogy az egyenruhák egészében és részleteiben (gombok, rangjelzések, kitüntetések, stb.) feltétlenül lengyel egyenruhák. Nem találtak a holttesteknél órákat és gyűrűket, jól lehet, az időadatokkal ellátott naplójegyzeteket azt bizonyítja, hogy sokuknak az utolsó napig órájuk volt. Nemesfémű tárgyakat csak kevés halottnál, ott is eldugva találtak. A holttesteken semmiféle nyomát sem találták a férgeknek. Ebből kiderült, hogy a kivégzés és az eltemetés hideg, féregmentes évszakban történt. A bizottság összefoglalóan a következő szakvéleményre jutott: A bizottság a katyni erdőben megvizsgálta a lengyel tisztek tömegsírjait. E sírokból eddig 982 holttestet hoztak felszínre, vizsgáltak meg, részben felboncolták és már eddig e halottak 70 százalékának személyazonosságát is megállapították. Valamennyi holttestnél a halál oka kizárólag tarkólövés. Szeintanuk vállomásából, valamint a halottaknál talált iratokból, naplókiből, újságokból, stb. kiderült, hogy az agyonlövés 1940 március és április hónapjaiban történtek. Teljesen megegyeznek ezzel a megállapítással a lengyel tisztek tömegsírjaiban és az egyes holttesteknél talált, a jegyzőkönyvekben ismertetett leletek.

Nyolcezer látogatója volt a kolozsvári Múcsarnok első képzőművészeti kiállításának

KOLOZSVÁR, május 4. A Mátyás király-ünnepségek alkalmával felavatott új kolozsvári Múcsarnokban rendezett első képzőművészeti kiállítás május 2-án, vasárnap este bezárult. A több mint 5 hétig tartó kiállítás befejeztével érdemes rövid visszafoglalást vetnünk annak tartamára és eredményére. Mindjárt előjáróban meg kell állapítanunk, hogy a Múcsarnokban rendezett első kiállítás, amelyen munkáikkal felvonultak festő- és szobrászművészeink, s amelyről nyugodtan elmondhatjuk, hogy az mindenekelőtt az erdélyiség szellemét domborította ki, a legszebb sikert eredményezte.

Naponta 3-400 látogatója volt a kiállításnak

Az elmúlt öt hét alatt több mint nyolcezer látogató fordult meg a Múcsarnokban és tekintette meg a kiállítást.

A látogatók sorában ott voltak elsősorban az összes intézmények, kulturális egyesületek és iskolák növendékei, valamint megtekintették nemcsak a kolozsvári és erdélyi vármegyei és közigazgatási hatóságok vezetői, de számosan megjelentek a tárlaton Budapestről, Nagyváradról, sőt a Dunántúlról is. A látogatókról készített kimutatásból hozzávetőlegesen meg lehet állapítani, hogy a kiállítást még az úgynevezett gyengébb, esős napokon is mintegy 100-120 látogató tekintette meg, de

átlagban véve 300-400 főt lehet számítani naponta, míg a megnyitás napján és a zárás napján, az utolsó vasárnapon mintegy 900-1000 látogató fordult meg a Múcsarnokban.

Kitűnő esthetikai és anyagi eredmény

A tekintélyes számú látogatóközönségtől függetlenül, igen szép a kiállítás esthetikai és anyagi eredményének a mérlege is. A kiállított értékes festmények és szobrok egynegyedrészt ugyanis megvették a látogatók.

Legnagyobb összegben vásárolt természetesen a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, amely 6750 pengő értékű festményt és szobrot vásárolt meg.

Ugyancsak jelentős értékben vásárolt műtárgyakat a kiállításról a Szépművészeti Múzeum, továbbá 4000-4200 pengő értékben vásárolt Budapest székesfővárosa, több mint 3000 pengő értékben Kolozsvár városa, valamint tetemes összegben vetettek képeket és szobrokat Kolozsvár na-

gyobb iparvállalatai is, köztük a Derma-ta Művek, amely egymaga mintegy 2300-2500 pengő értékű műtárgyat vásárolt.

De az intézményeken, a közigazgatási városi és vármegyei hatóságokon, a minisztériumon és a Szépművészeti Múzeumon kívül számos magánvásárlója is volt a kiállításnak. A magánvásárlók sorában első helyen maga Kolozsvár polgármestere, Keledy Tibor dr. áll, aki egyedül mintegy 2000 pengő értékű festményt és szobrot vásárolt meg. Ugyancsak egyik legkomolyabb vásárlója volt a kiállításnak Inczédy-Joksan Ödön dr. főispán, aki több értékes műtárgy megvételével

járult hozzá a kiállítás anyagi sikeréhez. Mindent egybevetve, amint már említettük, a kiállított műtárgyaknak több mint egynegyedrészt adták el a művészek öt hét alatt.

A jelentős anyagi eredményen kívül valóban értékes és szép volt a kiállítás erkölcsi eredménye is. Erről az a több mint nyolcezer látogató is tanuskodhatik, akik megtekintették a kiállítást és elgyönyörködtek benne. Képzőművészeink istenadta tehetségét igazolja mindennél beszédesebben a kiállítás erkölcsi mérése és egyben tanuskodik Erdély és az egyetemes magyar képzőművészet színvonaláról is. Az új kolozsvári Múcsarnokban rendezett első képzőművészeti kiállítás, amelyről a látogatók sorában megjelent a budapesti finn követ és a német konzul is, a legteljesebb dicsőret hangján nyilatkoztak, mindenesetre őszintén és méltán megérdemelte azt a szép sikert, amelyet komoly értékével kiváltott. (—)

Letartóztatták a belga újságíró-egyesület elnökének gyilkosait

Brüsszélből jelenti a DNB: Rövid idő alatt sikerült kinyomozni és letartóztatni azt a három férfit, akiknek része volt Colin Pál belga lapszerkesztő meggyilkolásában. A gyilkos egyik bűntársát, mint annak idején jelentették már, a merénylet napján letartóztatták. Rövidesen sikerült a második bűntársait is kézre keríteni, most pedig magát a gyilkost is letartóztatták. A gyilkos ellen, hír szerint, hadbírósi eljárás indul.

Lutze SA vezérkari főnök belehalt sérüléseibe

Berlinből jelenti a DNB: Victor Lutze, a SA vezérkari főnöke gépkocsiszerencsétlenség közben szenvedett súlyos sérüléseibe vasárnap este a potsdami városi kórházban elhunyt.

Kéthetes fegyverszünet az amerikai kormány és a sztrájkoló szénbányászok között

Amszterdamból jelenti a DNB: A Reuter-iroda washingtoni jelentése szerint Lewis, az északamerikai bányászszövetség elnöke, bejelentette, hogy a kormánnyal két hétre szóló megállapodás létesült, amelynek következtében a munkamegszüntetés véget ér a bányákban.

Mint Washingtonból jelentik, Roosevelttől mint vasárnap beszédet intézett az amerikai bányászokhoz.

A szövetséges nemzetek jelszava — mondtotta — az kell, hogy legyen, hogy nem engedik magukat akadályoztatni odahaza valamely egyén, vagy valamely csoportnak a vezetőitől.

A nemdolgozó bányászok megakadályozzák a

háborus erőfeszítést. A háborút csak akkor lehet megnyerni, ha a hazai arcvonalon fáradhatatlan erőfeszítés folyik szakadatlanul. A széntermelés beszüntetése, még ha rövid időre is, az egész nép jövőjét kockáztatja. Befejezésül kijelentette, hogy a kormány nem tett semmit abban az irányban, hogy bármiként is csorbítsa a munkások szakszervezeti szervezkedő jogát.

A brit híroroda washingtoni jelentése szerint Lewis munkásvezér a kormánnyal létesült ideiglenes egyezményről szóló nyilatkozatát 20 perccel Roosevelt beszédének megkezdése előtt tette. Lewis azt is kijelentette, hogy a kormánnyal együtt óhajt működni a jövőben, hogy az országot felszabadítsa a mostani helyzet bonyodalmától és feszültségétől.

Az Újságíró Egyesület taggyűlése

Csütörtökön, május 6-án délelőtt 10 órai kezdettel az egyesület Kosuth Lajos-utca 30. sz. alatti irodájában taggyűlést tart a Magyar Újságírók Egyesületének Erdélyrészi Tagozata. A taggyűlésen jelen lesz dr. Tóth László főszerkesztő, a Magyar Újságírók Egyesületének központi elnöke. A tárgysorozaton rendkívül nagyfontosságú kérdések szerepelnek, többek között a Szanatórium Egyesület erdélyrészi fiókjának megalakítása és a tuzsádi villa bérbeadásának ügye. A taggyűlés bucsút vesz továbbá dr. Grois Lászlótól, aki törvényszéki tanácselnökké történt kinevezése folytán lemond az egyesületben viselt ügyész tisztségéről. Indítványok szerepelnek még a tárgysorozaton, amelyek fontosságára való tekintettel az összes tagok megjelenését feltétlenül elvárjuk. Elnökség.

Dr. Balla Aladár a közigazgatási bíróság tanácselnöke

BUDAPEST, május 4. (MTI.) A Kormányzó a miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére dr. Balla Aladár kir. közigazgatási bírósági ítélelőbíró a bírósághoz tanácselnökké kinevezte.

„Sub auspiciis gubernatoris” avatják doktorrá Szédeczky Kardoss Samut

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudományegyetemen Szédeczky Kardoss Samut a bölcsészeti tudományok doktorává „sub auspiciis gubernatoris” avathasson fel. Az ünnepélyes avatáson a Kormányzó Ur képviselőjeként a vallás- és közoktatásügyi miniszter, annak akadályoztatása esetére Fáy István titkos tanácsos államtitkár, illetve Stolpa József, vagy dr. báró Wlassich Gyula államtitkárokat bízta meg.

Légiriadó Newyorkban

Amszterdamból jelenti a DNB: A Reuter-iroda newyorki jelentése szerint Newyorkban vasárnap váratlanul megszólaltak a légiveszélyt jelző dudák. Brooklyn felett repülőgéptűnt fel, amely géppuskákkal lőtt a városra. A hadsereg és tengerészeti parancsnokság most igyekszik megállapítani a repülőgép nemzetiségét.

A meglepő newyorki légiriadóról kiadott jelentéshez a Reuter hírszolgálati iroda kiegészítőleg hozzáfűzi, hogy 10 perccel a légiriadó megszüntetése után egy amerikai repülőgép négy géppuskalövést adott le Brooklyn felett. A katonai és haditengerészeti hatóságok megkísérik a repülőgép adatait megállapítani.

HIREK

Mi falusiak

Zabola. Talán a legtöbb ember még soha nem hallotta ennek a kis háromszéki falunak a hírét sem, nekünk pedig egy egész kis világ. A városi emberek dühösek az időjárásra, mert három nap óta esik az eső és nem lehet sem teniszezni, sem kirándulni. Mi pedig aggódva lessük az eget, hogy vajon meddig tart még ez a finom, angyalhajból szőtt, szitán át permetező manna, mert ettől függ az egész évi kenyérünk.

Mi falusiak vagyunk. Számunkra érték a legparányibb felhő az égen és kincs a langyos áprilisi napsugár. Nekünk többet ér a legvalódibb francia parfümnél a havasi kaszálók lélegzete, amely érdesen keveredik a friss juh-sajt és a fenyvesek illatával. A mi szimfónikus zenekarunk a falu ezernyi zaja. A cselló a bivaly fájdalmas, melankolikus hangja, az oboa az erdei vadgallambok bugása, a harangjáték a kis bárányok begetése, a hegedű a türelmetlen lovak nyihogása, a kürt a bika böge. A fűtőcsőn patak folyik keresztül és halkán, alázatos hangon festi alá vasárnaponként a templomból kiszűrődő éneket. Sargapihés kiskacsák uszálnak benne és vízbogarakra halásznak. Mi pedig féltően vizsgáljuk az eget, hogy nem veszélyeztet-e kedvenceinket ősellenségünk, a havasokban tanuló félelmes üllőmadár.

Mi egyszerűek vagyunk. Együtt örvendünk a szomszédunkkal, ha segíti az Isten és együtt sirunk azzal, aki szomorú. Mi nem irigykedünk és nem is örvendünk a más kárán. A templomban nem felejtjük el a felebarátainkért szóló imádságot és ösztönösen kerüljük a gonoszt. Mi megsimogatjuk a mocskos kis cigánygyereket és megbecsüljük az öregeket.

Mi falusiak vagyunk. A magunk egyszerű módján élünk és tudjuk, hogy jó ez így. Mert kellene az ilyen kisigényű, földben, fában, állatban, virágban örömlő emberek is. És tudjuk, biztosan tudjuk, hogy nem hiába élünk. Szükség van nekünk. Nekünk, falusiakra számít az ország. Mi csendben dolgozunk, de bármelyik pillanatban készen állunk.

Mi falusiak vagyunk. A mi világunk a havas, az erdő, a patak, a juhnyáj, az apró, zsindeletetős házak. És boldogok vagyunk.

RÓZSAI KATA.

VILÁGNÉZETI SZABADEGYETEM NŐK SZÁMÁRA. A Kolozsvári Egyetemi Hallgatók Mária-Kongregációja a mai magyar leány korszerű kérdéseinek megvitatására világnézetű előadásorozatot rendez a Mátyás Király Diákház zene-termében. Az előadásorozat csütörtökön este 6 órakor kezdődik, amikor Pakocs Károly szatmári püspöki helytartó tart előadást „Korunk eszméiről és a mai magyar leány” címmel. Utána dr. Szentiványi Róbert teológiai tanár beszél „Tiszta ifjúságot vár a magyar jövő” címmel. A következő alkalomkor dr. Baráth Tibor és vitéz dr. Pál Gábor egyetemi tanárok, Stadler Frieda író és vitéz Almásy Béla vezérkari alezredes fogadják előadást tartani. Az előadásokon belépődíj nincs. Kolozsvár keresztény női társadalmát szeretettel hívja és várja ezekre a nagyjelentőségű estekre az egyetemi hallgatók Mária-Kongregációja.

Kolozsvár, thj. sz. kir. város polgármestere VI. u. o. Közellátási Hivatal.

Közellátási tájékoztató

Az 1943. évi május hó 3-tól május hó 9-ig terjedő hétre mézárások és hentesek a husjegy 6. számú rendes szelvényeire szelvényenkint 3 dkg. marhahúst (6 szelvényre tehát 18 dkg.-ot) szolgáltathatnak ki, vagy pedig szelvényenkint 3 dkg. hentesárut.

A zöldszínű jegy szelvényeire ugyanezen idő alatt 4 dkg. marhahúst (6 szelvényre 24 dkg.-ot) szolgáltatathatnak ki.

Felhívja a Közellátási Hivatal a fogyasztók figyelmét arra, hogy csak olyan szelvényeket adjon át a hentesnek, amiért ténylegesen árut is kap. A fel nem használt szelvényeket ne adja át a hentesnek, hanem azokat saját maga semmisítse meg. Kolozsvár, 1943 április 28.

HALÁLRA GÁZOLTA A VONAT. Désről jelentik: Popovics János munkaszolgálatost, aki társaival a Nagyilonda mellett töltésen dolgozott, egy szerelvény halálra gázolta. A csendőrségi nyomozás szerint a szerelvény a megengedett sebességnél jóval nagyobb haladt és ez okozta a tragédiát. Lajkó Ferenc vezető ellen megindult a bünygyi eljárás.

* HAZASSÁG. Varga Ibolya Nagyvárad és Pálffy Zoltán tanár Nyíregyháza április hó 30-án házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

A Filharmóniai Társaság hangversenye Martzy Johannával és Csilléry Bélával

Több vonzó vonással ékeskedett Filharmóniai Társaságunk tegnapi hangversenye. Kolozsvári zenebarát közönsége már várta az alkalmat, hogy hallhassa végre Martzy Johannát, a nemrég feltűnt rendkívüli tehetséget, a 18 éves hegedűművészt, aki pár hónappal ezelőtt Mengelberg egyik pesti hangversenyén közreműködve aratott átütő sikert. De épp így vonzott Viski János műsorra tűzött Szimfónikus Suite-je is, amelyet az Aenigma tavalyi hangos sikere után fokozott érdeklődés előzött meg. S mi tagadás, érdekességnek számított, hogy a pesti sajtóval annyira hadilábon álló, sokat támadott és bírált Csilléry Béla vezényli a hangversenyt. Mindenki személyesen kívánta ellenőrizni, melyik oldalon áll az igazság.

A jól hangzó Händel-concerto után Brahms hegedűversenye következett. Martzy Johannát már pódiumra léptek a rokonszenvedő tapsai fogadták. Játékát többször élveztük (legutóbb Kolozsvárt, egy műsoros esten) s nem tudunk betelni meleg tónusával. Pompás ujjtechnikája és férfias határozottsággal megszólaló, reig hegedűhangja azt ígérte, hogy megtaláljuk benne a magyar Gioconda de Vitot. Tegnapi este játéka az eme értekei nem bontakoztak ki teljes egészükben, bár pompás felkészültségről kellőképp meggyőzték közönségét. Eppen abból azonban, hogy a hegedűverseny kadenciáját milyen lélekzettel tölték le, azt olvastuk ki, hogy a tulzotlan hangos zenekar zavarhatta: nem tudott hegedűhangjával fölbe kerekedni, nem tűndököltett egy a zenekari színek fölött, mint kellett volna. Meggyőződésünk, hogy esztendő után sokat fog érni és mélyülni a Brahms-versemü Martzy Johanna előadásában, de a második tétel idilliás hangjának felidézéseben és a magyar jellegű harmadik tétel temperamentumos megszólaltatásában máris igazolta kiváltságtát.

Fksz. 6450-1942. Pk. 31495-1942. ÁRVERÉSI HIRDETMEY. Tóth Lajosné javára 150 pengő tőke és jár. erejéig fogantott kielejtési végrehajtás alkalmával lefoglalt 1190 pengő becsértékű ingokra a kolozsvári kir. járásbírósa fenti száma végzése folytán az árverést elrendelem és ennek Kolozskara községben (Bodrogvölgyben, leendő megtartására határidőül 1943 május 8. napjának délután 3 óráját tűzöm ki. Elárverezek: teheneket, borjúkat, szántalpat, szelvet, stb. készpénzfizetés mellett, legalább a becsérték kétharmad részéért. Kolozsvár, 1943 április 7. Szabó Albert kir. bír. végrehajtó. 01434

Szünet után Csajkovszkijnak romantikában tobzódó zenekari fantáziáját a Romeo és Juliát hallottuk, utána került sor Viski János Szimfónikus Suite-jére. Az új magyar műzenének legelőször Kodály által megszólaltatott, üde hangján beszél Viski zenekara. Az erős művészi szerkesztőképességgel fölépített, örletes műből csak úgy árad a muzsikáló kedv, minden keresetségtől mentesen, önkéntelen őszinteséggel szól ez a suite, friss magyar népi hangja magával ragadó, ellenállhatatlan hatású. A szerzőt lelkes tapsokkal ünnepelte a közönség.

Hangversenyt Csilléry Béla egy Verdi-nyitánnyal fejezte be, a műsorról teljesen lekerült Szicíliai vécsernye című opera hatáson előjátékával. Róla, mint karnagyról, el kell mondanunk, hogy négy esztendővel ezelőtt, 25 éves fővel, minden karmesteri siker, sőt kellő tapasztalat nélkül került a Székessővárosi Zenekar élére. A magyar zenei világ nem sziklódott annyira nagymultu karmesterekben, hogy ez az intézkedés igazolható lett volna, s így érthető, hogy a zenei bírálat a legélesebb hangon fordult ellene s szigorú szemmel kísérte működését. 1941-ben hallottuk budapesti hangversenyt s elég rossz benyomásokat őriztünk vezényleseről. Azóra — tárgyilagosan el kell ismernünk — sokat tartott, fejlődött, főként mesterségbeli tudása jobb a hírnél. A művek betanításában jó munkát végzett, a hangszínekre érzékeny füllel dolgozta ki a partitúrák szépségeit. Kissé merev a mozgása, mert a csuklóját nem használja, csak könyökből és vállból vezényel, de ez a zenekar szempontjából lényegtelen, ellenben a fantáziát, a szárnyaló képzeletet és belső átfűtést nem érezzük karnagy munkájában. Tulzot, szabályosság jellemzi, pedig az elűrt tempókban belül ezer aránylati lehetősége van az egyéni kifejezésnek...

KÉKI BÉLA.

A szerdai újságíró-est Kolozsvár kulturális életének ünnepi eseménye lesz

KOLOZSVÁR, május 4. A Magyar Újságírók Egyesülete Erdélyrészi Tagozatának szerdai, május ötödiki előadástje Kolozsvár kulturális életének ünnepi eseménye lesz. A jegyek elővételben már majdnem teljes számban elkeltek, ami a legbeszédesebben jellemzi azt az érdeklődést, amellyel Kolozsvár közönsége Tóth Lászlónak, a Magyar Újságírók Egyesületének nemrég magas kormányzói kitüntetésben részesült központi elnökének előadását várja. Tóth László, a keresztény magyar újságírás élharcosa Az újságíró és a társadalom című előadásában az időszaki sajtókérdésekről beszél és lebilincselő előadasmóddal megvilágítja a közönség előtt azt a szerepet, amelyet az újságíró, mint a közvélemény megnyilatkozáinak szószólója, a magyar életben betölt.

A másik budapesti vendég, Thury Zsuzsa, a kitünő író ma reggel már meg is érkezett Kolozsvárra, hogy hosszú évek óta először újra szerepeljen régi újságírói és írói sikereinek színhelyén. Az erdélyi újságírók felkérésére örömmel vállalta, hogy egyik legszebb novelláját személyesen olvassa fel.

Az est műsorában Zathureczky Gyula tagozati elnök megnyitója után Kiss Jenő költeményeiből ad elő, Asztalos István egyik novelláját olvassa fel, Lantos Béla régi magyar klasszikusok verseiből szaval, Versényi Ida pedig a modern erdélyi lírát szívalatja meg.

Az előadás pontosan este 7 órakor kezdődik az Erdélyi Párt kolozsvári tagozatának Farkas-utca 7. szám alatti emeleti előadótermében. Tekintettel a nagy érdeklődésre, jegyek már csak korlátozott számban kaphatók s ezért tanácsos, ha mindenki még a mai nap folyamán elővételben biztosítja helyét az egyesületi iroda Kossuth Lajos-utca 30. szám alatti helyiségében lévő elővételi pénztárnán. — (Távbeszélő 14—38.)

MAKKAI SÁNDOR DR. IS ELŐAD A NAGYVÁRADAI LEKÉSZI TANFOLYAMON. Nagyváradon kedden reggel kezdődik az Ermelléki Református Egyház megye Lekézési és Tanítói Egyesületének továbbképző tanítói tanfolyama. A megnyitó előadást Makkai Sándor dr., debreceni teológiai tanár, volt kolozsvári református püspök mondja. Utána presbiteri értekezlet lesz. A továbbképző tanfolyam iránt meggyezerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A KOLÓZSVÁRI LEVENTÉK MÜSOROS DÉLUTÁNJA. Hétfőn délután a 24-es kolozsvári leventecsapat műsoros délutánt rendezett a Horthy Miklós-utcai állami elemi népiskolában. Vida Géza főoktató bevezetése után a csapat műkedvelői Ugrin József „Várradai” című kétfelvonásos színművét adták elő nagy sikerrel. A szereplők: Szabó Jolán, Studniczky Lajos, Bodó Zsuzsa, Márton András, Sóska Klára, Nagy Sándor, Berényi Katalin, Kun Lajos és Kónecsny Károly mind megérdemelt sikert arattak.

LELEPLEZTÉK GASPÁRICH MÁRK SZOBRÁT. Csáktornán vasárnap délután országos ünnepség keretében leleplezték Gasparich Márk ferencendi szerzetes szobrát. Gasparich a szabadságharc leverése után vértanuhalált halt. A kormányt Teleki Béla gróf főispán képviselte. Megjelent Pecornik Ottó országgyűlési képviselő, továbbá a vármegye és Nagykanizsa küldöttsége, valamint a Gasparich-család tagjai.

TENYÉSZKANCÁKAT OSZTOTTA KI A SZOLNOK-DOBOKA MEGYEI KISGAZDÁKNAK. Désről jelentik: A m. kir. földművelésügyi minisztérium az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet szamosmenti kirendeltségével karöltve, 79 drb. tenyészkancazt osztott ki a szamosmenti kiskgazdák között. A kiskgazdák a lovak értékének 50 százalékát 3 év alatt fizetik vissza, az érték ár másik 50 százalékát az állam vállalta magára.

Figyelem! Csak az Ellenzék hírdetése eredményesek.

Mindenkinek fontos!!

Műsortorlódás miatt csak 3 napig

vetíti az ÁRPÁD filmszínház a legragógóbb premier zenés vígjátékot:

Anőnek mindig igaza van...

Ragógó kállitáru, briliáns zenés vígjáték, melynek minden zeneszáma rövidesen sláger lesz. — Főszerepben:

Ise Werner és Viktor de Koww.

A külpolitika hírei

A NÉMET TÁVIRATI IRODA értesülése szerint április havában a német haditengerészet egységei 79 brit és észak-amerikai repülőgépet lőttek le, köztük nagyszámban négymotoros bombavetőt. Ebből a nagy eredményből a német biztosító egységek, a haditengerészet légvédelmi tüzérsége és a buvárhajók is egyformán vettek ki részüket. Egyes napokon egyenesen 8 ellenséges repülőgép esett áldozatul a német haditengerészet fedélzeti fegyvereinek és léghajóit tüzérségének. Március havában 43 brit és északamerikai gépet lőttek le. Ezt az eredményt áprilisban tehát 80 százalék kal multuk felül.

A DAILY TELEGRAPH jelentése szerint Churchill miniszterelnök a legközelebbi napokban újból nyilatkozni kíván a háborus helyzetről. A kormány nyilatkozatot tett a lengyel-orosz viszállyal kapcsolatban is, mihiyt erre kedvező alkalom kínálkozik.

ZÜRICHBE érkezett jelentés szerint a tuniszi harctér középső szakaszán Medjez el Babnál a legutóbbi 48 órában támadások és ellentámadások váltakoztak. Medjez el Bab és Pont du Fahs között a tengely kezében van a kezdeményezés. Goubelattól északra a német és az olasz csapatok sikeres támadásai másfél kilométerrel hátrább szorították a brit csapatokat.

WASHINGTONI jelentés szerint a tengely több tengeralattjárója Algir magasságában megtámadott egy élelmiszer szállító hajókaravánt. Két közepes tonnatartalmu angolszász kereskedelmi hajó elsüllyedt.

AZ ANGOLOK VESZTESÉGE a május 1-én este norvég parti terület ellen intézett sikertelen támadásban, a legújabb jelentések szerint nagyobb, mint ahogyan jelentették. A német vadászok és a légvédelmi tüzérség összesen 15 kétmotoros angol gépet lőttek le.

MINT AZ ANGOL HIRSZOLGÁLATI IRODA jelenti, a brit tengerügyi hivatal hétfőn közölte, hogy a Turbulent tengeralattjáró hosszabb ideje nem adott éleljet magáról és elvesztettnek kell tekinteni. Személyzetének hozzátartozóit értesítették.

AZ ANGOL HIRSZOLGÁLATI IRODA jelentése szerint Stanezy, a lengyel menekült kormány tagja, hogy a jelenben és a jövőben félreértések ne merüljenek fel a szovjet-lengyel viszonyban, felszólította a Szovjet-Uniót, hogy bocsássa szabadon azt a 800.000—900.000 lengyelt, akik akarata és a londoni emigráns kormány akaratára ellenére a Szovjet-Unióban vannak.

MELBOURNEBŐL jelentik: Ford ausztráliai hadügyminiszter Brisbanban mondott beszédében kijelentette, hogy a szövetségesek azzal, hogy nem küldtek erősítéseket Ausztráliába, nehéz helyzetbe sodorták Ausztráliát. A miniszter hozzátette, hogy Ausztráliának nagy szüksége van csapatokra és repülőgépekre, hogy szembe tudjon nézni a veszéllyel, amely Ausztráliát most fenyegeti.

A DÁN POLGÁRI légoltalmi hatóságok vezetője legutóbbi nyilatkozatában elmondotta, hogy a háború kitörése óta Dániában több mint 2.000 légiuradót rendelték el. Az ország területére 2.141 robbanó és 4.000 gyújtóbombát dobtak.

MINT AZ ANGOL hirszoigálati iroda jelenti, a penszilvániai racit-bányában hétfőn beszűntették a munkát. A jelentés szerint néhány száz ember ugyan jelentkezett munkára, számuk azonban egyáltalán nem volt elegendő ahhoz, hogy a bányában a munkát megkezdhessek.

A STEFANI-IRODA jelenti, hogy a minisztertanácsot május 8-án, szombaton délelőtt 10 órára összehívták.

Óvári-Öss József székelyföldi riportsorozata

Sepsiszentgyörgy – a jövő kertvárosa

SEPSISZENTGYÖRGY, május 4. (Az Ellenzék kiküldött tudósítójától.) Első benyomásom, ahogy kilépek a szálloda kapuján: rengeteget fejlődött ez a város az elmúlt két esztendő alatt. Szemben a Mikó-kollégiummal szép beton talapzaton gyönyörű Országház-szóló lenget a friss áprilisi szél s a betonkockák szinte vakítanak a zuhogó napfényben. Már zöldel a park, szemből pedig a törvényszék épületének jobboldaláról lekapták az évek óta ott roskadozó rogyant viskókat, amelyek csak szegényre váltak a városnak. Kikövezték a főbb utvonalekat is és most már nem rázza az utast az ósdi fiakkerekben a milliónyi macskakő.

Koncz Árpád dr. polgármesterrel járjuk a főteret. Udvarhelyi ember a polgármester, ismerős a helyi viszonyokkal. Két és fél éve áll a város élén. Eleinte kissé idegenül fogadták, de azóta, hogy látták, mennyit dolgozik, mit végzett, látták a munkája nyomán kibuggyanó eredményeket, nagyon megszerették. Most pedig, hogy dédelgetett terve, régi álma, a Gábor Áron-tér megvalósítása közeledik a befejezéshez, valósággal rajonganak érte.

Épül az új szálloda

— Nagy tervem, hála Istennek és hála a kormányzat megértő támogatásának, végre a megvalósulás állapotába jutott. Itt a törvényszéki palota előtt nagy átalakításokat szándékozom végezni. Szemben az utcával a még meredező tűzfalakat lebontatom. A telkeket már régen kisajátította a város. Gyönyörű terület kapunk így. A tér fel fog huzódni egész a domb tetejéig. A domb aljára építettem az új szállodát, amelynek a felépítése csaknem három esztendője húzódik. A pénz meg is lett volna már rá régen, mert a kormányzat beájtta, hogy a Székelyföld legnagyobb városának már igazán halaszthatatlan szükség van a kor minden igényét kielégítő modern nagy szállodára. A szálloda előtti tere kerül majd a Gábor Áron-szobor, amelynek a pályázata éppen most ért véget Budapesten. A törvényszék mellett feljárt építettek a tere, az ut a téren megfordul és a másik oldalon jön majd vissza. Középen virágágyak lesznek. Nagyon szép lesz...

Hisszük is, hogy szép lesz. A polgármester előadása nyomán szinte látjuk, mint nő ki majd a főből az új szálloda és élénken el tudjuk képzelni a két új utvonalekat is. Mind az egészen megváltoztatja majd a rohamosan fejlődő város jellegét. És föltétlenül előnyére változtatja meg.

Nyolc székely család — hetven gyermek

Nyugat felől sűrű felhők gyülekeznek, zápor van készülődésben. Feltűrt gallérral sietünk vissza a városházára és ott folytatjuk a megkezdett interjút.

— Fmlékezem, két évvel ezelőtt ONCSA-lakások építését vette tervbe a város. Felépültek ezek a lakások? — kérdezem.

— Éppen most fejeztük be őket. Nem messze a tulajdonképpeni várostól, az erdő alján nyolc kislakást építettünk az Országos Népi és Családvédelmi Alap segítségével. A sokgyermekes család éppen az elmúlt héten költözött be a lakásokba. Merjen még valaki lekicsinylően nyilatkozni a székelység szaporaságáról: a nyolc család 66 gyermekkel költözött a lakásokba, de azóta újabb öröndes szaporulat történt: két kis székely osemével már több van, úgy, hogy a gyermekek száma pillanatnyilag 68. Hangsúlyozom, hogy csak pillanatnyilag, mert még két anya várandós...

Mosolyogva teszi hozzá:

— Ha így megy tovább, a város gondjai is megszaporodnak. Külön iskolát kell majd nyitnunk a 70 gyermek számára... Különben három és fél holdnyi telken épültek a házak, az ösön már tető alatt is voltak.

— Mi a további programja polgármester úrnak a kislakás-akció terén?

— Szándékom még további telkeket vásárolni, csak nem mondom meg, hogy hol, mert nem szeretném, ha a telekspekulációs feivelnek az árat. Igazi vágyam: kertvárossá akarom varázsolni Sepsiszentgyörgyöt. Csakhat a háborús idők nagyban gátolják az építkezéseket. Téglát például arányt sem kaptam. Így cigányokból a helyszínen vettem téglát. A követ pedig a város örkői kőbányájából hozattam. Így olcsóbb is volt, meg a szállítás is kevesebbe került.

Mezőgazdasági iskola nincs — de folyik az oktatás

Még a délelőtti folyamán hallottam, hogy az ipartügyi minisztériumból Gotthard dr. szakemberek kíséretében megtekintette a mezőgazdasági iskola építkezéseit. Ezekről kérek felelőlegesítést.

— Az építkezés kizárólag Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter érdeme. Mindent elkövetett, hogy az iskola minél hamarabb te-

tő alá kerüljön. Még az alapot sem ásták ki, máris kinevezte az iskola igazgatóját, Gábor Ánóst. Gábor rendkívül tettekes, szorgalmas ember. Leutaztában Debrecenben kiszállt, megnézte az intézetet és még az alapokat ásták, de már a református népiskolától, amelyet a „Rikán belüli közösség” tart fenn, ideiglenes elhelyezkedést biztosított az első évfolyam hallgatóinak. Azonnal meg is kezdtek a tanításokat. Láthatta, hogy a falakat csak most kezdik felhúzni, még az alapépítmeny sincs kész, viszont a gazdasági iskola első évfolyama már a jövő hét folyamán leteríti a vizsgákat. Nem tudom, az iskolából mikor lesz épület, tekintve a nagy anyagihiányt, de biztos, hogy mire ráhúzzák a tetőt, akkorára már két-három évfolyam is kész lesz. Pillanatnyilag 32 hallgatója van az első évfolyamnak.

*Zsidókérdés és lakáshiány

Ugyancsak a délelőtti folyamán tünt fel az is, hogy a főteréről eltűntek a zsidók. Valamennyi főtéri üzlethelyiség fölött keresztény cégtáblákat látni. Igazán jóleső érzés volt. Most erről kérdezem Koncz Árpád dr. polgármestert.

— A zsidókkal bizony sok bajom volt. A

legszebb üzlethelyiségek az ő kezükön voltak és érthető, hogy nem szívesen mentek ki belőlük. Engem a kisgyűlés utasított a zsidók bérleti szerződéseinek felmondására, fel is mondtam, aztán sok huza-vona következett, peres eljárás lett belőle, végül is a per a mi javunkra eldőlt.

Sepsiszentgyörgyön, mint általában az erdélyi városokban, a visszatérés óta mint állandó szükséglet jelentkezik a lakáshiány. Magasrangú állami tisztviselők, katonatisztek nem jutnak lakáshoz és emiatt kénytelenek családjuktól távol élni. Jellemző példa rá, hogy a tekintélyes helyi napilap felelős szerkesztője, aki sepsiszentgyörgyi származású, kénytelen volt feleségét és két gyermekét Nagyváradra küldeni, amíg megfelelő lakást kap.

A lakásínséggel kapcsolatban megtudom, hogy a város a dohánygyártól nyolcholdas ingatlan vásárol. Az OTI—MABI alaptól 250 ezer pengő lakásépítési kölcsönt kapott Sepsiszentgyörgy városa. Mielőtt a megfelelő telkeket kiválasztják, azonnal megkezdik az építkezést is.

Huszonkét év mulasztását kell helyre pótolni...

Meggyilkolták Szófia rendőrfőnökét

SZÓFIA, május 4. (TP). Pantev nyugalmazott ezredes, volt rendőrigazgató, hétfőn röviddel déli 2 óra után meggyilkolták. Az újabb politikai gyilkosság a bolgár lakosság körében a felháborodás viharát váltotta ki. Pantev ezredes, aki 1939—1940 között rendőrigazgató, legutóbb pedig a plovdivi katonai törvényszék elnöke volt, erősebb, de igazságos személyiségnek ismerték, aki megfelelő időpontban nagy szerepet játszott volna Bulgária életében.

Annak a háznak felügyelője, amelyben Pantev lakott, hallotta a lövést és a gyilkosoknak, egy fiatal embernek és egy aszszonynak a nyomába eredt, de a menekülők közül a nő rálőtt úgy, hogy az üldözést abba kellett hagyni. A menekülés

irányát azonban pontosan megállapította és nyomban értesítette a rendőrséget, amely lezárta a városnegyedet s azonnal hozzáfogott az igazoltatásokhoz.

Szófiából jelenti a Stefani: Pantev ezredes, volt bolgár rendőrfőnököt revolverlövéssekkel meggyilkolták abban a pillanatban, amikor lakásához ért. A merénylők elmenekültek. Néhány járőrelővallomása szerint a merényletet egy férfi és egy nő követte el. Ezeknek tulajdonítják azokat a politikai gyilkosságokat, amelyeket az elmúlt hónapokban Szófiában elkövettek. Pantev ezredes igen jelentős személyiség volt Bulgáriában. Rendőrfőnöki állásáról ezelőtt két évvel mondott le. Mint rendőrfőnök heves harcot folytatott a kommunizmus és a földalatti izgatások ellen.

Hegedüversenyén dolgozik Viski János

Beszélgetés a kitűnő zeneszerzővel, aki Szimfónikus Suite-jének meghallgatása végett látogatott haza Kolozsvárra

Filharmonikus zenekarunk Händel, Csajkovszkij, Brahms és Verdi művein kívül Viski szimfónikus Suite-jét is játszotta tegnapi hangversenyén. Műve kolozsvári előadásának meghallgatása végett hazalátogatott a kitűnő szerző s mi felhasználtuk az alkalmat, hogy régóta bennünk motoszkáló kérdésekre választ kérjünk Viski Jánostól.

Beültünk a Belvárosi-kávéház egyik nagy tükörlablaka mögé, hogy kényelmesen kibeszélgethessük magunkat. Miközben Viski János elgondolkodva nézegette a járókelőket és a torony körül röpködő galambokat, csöndesen föltekint a kérdést: milyen indokok hatása alatt döntött a pesti Zeneművészeti Főiskola katedrája mellett, mi vitte el Pestre szülővárosából, ahol tudunk szerint egész fiatalágát töltötte.

Ime Viski János magyarázata:

— Én, mint Kodály Zoltán tanítványa, aki illusztris mesteremnek annyit köszönhetek, nem térhettem ki éppen annak a tanácsknek az elfogadása elől, amely az övé volt. Dohnányi Ernőnek, a Zeneakadémia főigazgatójának meghívása és fölterjesztése a minisztériumhoz, minden habozást kizárt. Megtiszteltetés volt számomra ez a kinevezés s olyan feladatot juttatott számomra, amelyet mindeneképp vállalnom kellett.

Mivel Viski János mindenekelőtt zeneszerző, épp ez a szempont határozta meg következő kérdésünket: melyik elfoglaltsága, a kolozsvári igazgatóság, vagy a pesti tanszék mellett marad-e több ideje a komponálásra?

— A kolozsvári konzervatórium igazgatóságát — mondotta Viski János — csak úgy tudtam lelkiismeretem szerint betölteni — mivel épp igazgatóságom idejére esett a szervezés munkája —, hogy egész napomat az intézetnek áldoztam. Pesti helyzetem sokkal előnyösebb. Főiskolai előadásaim egy héten csak három délutánomat foglalják le.

Ez valóban igen jelelőkeny dolog, Viski zeneszerzői pályája, de a magyar zene jövője szempontjából is. Ezután szimfónikus Suite-jéről érdeklődtünk, amely immár második Kolozsvárt is bemutatásra kerülő zenekari műve.

— A Suite-t korábban írtam, mint a ta-

valy bemutatott Aenigmát. Tulajdonképpen a Suite a legelső kompozícióm, még a román megszállás idején készült, falusi magányomban, Szilágyozványon írtam.

— Ki és hol mutatta be legelőször?

— Az ősbemutató, ahogy mondani szokták, a rádióban hangzott el, Vaszy Viktor kitűnő interpretálásával. Sokat játszták pódiumon és a rádióban is, míg csakhamar az a megtiszteltetés érte munkámat, hogy Mengelberg is műsorára tűzte és Budapesten a Filharmoniai Társaság zenekarával mutatta be. Ezután gyors egymásutánban következtek külföldi előadásai Frankfurtban, Belgrádban, Varsóban, Bécsben, Zürichben, Rotterdamban és egyebütt. Legutóbb a svéd—magyar ünnepségek alkalmából Stockholmban játszották és Stockholm után következett a kolozsvári előadás.

— Hozzá kell tennem — folytatta Viski János, erősebb hangsúlyt adva szavainak —, boldogan ragadtam meg az alkalmat, hogy hazalátogassak szülővárosomba, melyhez anynyi elszakíthatatlan kapcsolat fűz s örülök, hogy viszontláthatom kedves kollégáimat és munkatársaim, akikhez ma is a meleg barátság érzése köt.

Befejezésül megkérdeztük Viski Jánost, hogy min dolgozik.

— Tekintettel arra — válaszolta —, hogy most több idő áll rendelkezésemre komponálás céljából, gyorsabb ütemben haladok: lefejezéséhez közeledik hegedüversenymem zenekari kísérettel.

Örömmel hallottuk, hogy ilyen nagymértékű munkán dolgozik Viski János. Amúgy is ritkán születnek modern versenyművek, ez a bejelentés tehát eseményt jelent. Biztosra vesszük, hogy a rövidesen bemutatásra kerülő hegedüverseny hamarosan meghódítja a külföldet és is sok dícsőseget szerez kitűnő szerzőjének és rajta keresztül a magyarságnak.

(kb.)

Az Ellenzék mindennap örömet hoz. Olvasd és terjeszd ismerőseid közt.

Az ők dalai

Egy idő óta, sajnos, szobához vagyok kötve. Porlepett ablaküvegen keresztül nézem az aranyos tavaszi napsütést és a zöldbe öltöző fákat. „Rabságomban” rádióvevőké-születem mellé ülök s máris áttö-röm vele a szűk falakat, a kifeszített szál dróttal kinyulok a levegőbe, hogy kihalásszam belőle a magyar fülnek kellemes zenei műsorokat. Hamarosan kikapaszaltam, melyik leadóállomásokon mikor lehet könnyű zenét fogni, amely mellett az ember nyugodtan olvashat, írhat, vitatkozhat, vesződhet, számvetést tehet, vagy akár alhat is.

Rövidesen álmélkodva vettem tudomásul, hogy a német és olasz állomások zeneműsorában, de nem ritkán a francia és spanyol állomásokra is hallok egy-egy zenedarabot, amely határozottan azt az érzést ébreszti bennem, mintha már hallottam volna valahol. Néha mindössze néhány ütem, más-kor egész dalocska feltűnően ismerős, vagy legalább is veszedelmesen hasonlít egy-egy ismert dalhoz. Igen, ez a helyes kifejezés: veszedelmesen hasonlít. Ha egy-egy ilyen „valahonnan ismert” dal közben elzáród a rádió és utána csendben dudogtató, egyszer csak eszedbe jut az „eredeti” dal, amelyről ez a másik annyira ismerős. Eszedbe jut egy-egy ugynevezett bombadal a magyar zenekészítők legfrissebb terméséből, egy-egy dal amelyet Te azért nem fogadtál magadénak, mert az utca unalomig nyűtte, mert a szövege komolytalan, nem veheted ajkadra, mert divat ragadta magával, mert nem egyéniségnek való, s végül: mert a Te számodra ez a dalocska a zenénél tul semmit nem mond, üres, mintha a szavak csupán azért volnának, hogy ne csak fűtől, de valamiképpen énekelni is lehessen őket.

S ha hosszabb ideig, most már tudatosan, vadászol ezekre a nagy magyar „dalsikerekre”, elég hamar meggyőződd arról, hogy valamennyinek már van valahol egy-egy szülője, rokona vagy édestestvére. Találsz egy német dalt, egy olasz éneket, egy francia, vagy spanyol dalocskát, amelyben a te dalod motívumai már megvannak. Ne szépsítsük a dolgot! Rájössz, hogy mostanság bizonyos zenegyártó körökben nem becsülik tulsokra a magántulajdon szentségét, mert elcsipkednek a máséból. Igen sok „sikeres” magyar dalnak megleled az őst, ha nem másutt, Csajkovszkynál vagy Mozartnál.

Jönnek a „bombadalokkal” annyira, hogy minden magyar mozi-darabot megajándékoznak egy-egy ilyen „hallatlan” sikerű dallal, minden szindarabba betoldanak valamiképp belőlük, ha csak lehet s a végén megtudhatod, ha utánajársz, hogy nem saját találmányuk. Ezeket a „dalsikereket” csupán az különbözteti meg a bevallott fordításoktól, hogy azoknak értelmes, szép szövege van, az orzotti dalok pedig valamely lehetetlen nyelven, ésszel fel nem fogható izléstörvények szerint készülnek kiskacsákról, kubai banánról és egyéb apró kedvességről. Milyen messze van ez a kiskacsás, banános, önámító, hazug világ attól a valóságos, küzdelmes magyar élet-től, amelynek szépségei arra várnak, hogy majd talán a fűszoknyás kubaiak fedezzék fel.

Ezekből a dalsikerekből nem kérünk. Örizzék meg a szerzők gondosan maguknak, más időkre, amikor majd kettőből készíthetnek majd még egy harmadikat is.

DOHNÁNYI ERNŐ ÉS ZATHURECKY EDE NAGYVÁRADON. Dohnányi Ernő és Zathureczky Ede a Szigligeti Társaság rendezésében február 8-án önálló hangversenyt ad. A hangverseny tiszta jövedelmét a két kiváló művész a Hadigondozottak javára ajánlotta fel.

A Közellátási Hivatal nem biztosíthatja a város tűzifaellátását

KOLOZSVÁR, május 4. Még jóformán itt sines a tavasz, de városunk vezetősége — okulva a téli fabeszerezési nehézségeken — már előre felhívja a lakosságot, hogy a tűzifával takarékoskodjék s szükségleteit idejében szerezze be, mert

a város Közellátási Hivatala senki tűzifa-ellátását nem biztosíthatja.

Alább közöljük az e tárgyban kiadott hirdetményt, melynek érdekessége az, hogy a szokásoktól eltérően, a falusi termelőktől, vidéki kereskedőktől, vagy termelőktől is tűzifát csak vásárlási igazolvánnyal lehet beszerezni. A hirdetmény a következő:

HIRDETMEY

Hivatkozással a M. kir. Belügyminiszter ur 71.197—1943.—IV. sz. alatti rendeletére, ezúton hívom fel a lakosságot a tűzelőanyaggal való legnagyobb takarékosagra. A termelési és szállítási nehézségek miatt ugyanis csak a legnagyobb erőfeszítésekkel lehet biztosítani a város szükségletének fedezésére szolgáló tűzelőanyagot a város területére való behozatallát és abból a rendeletek által megállapított mértékben a fogyasztók ellátását.

Lőre nem látható nehézségek miatt az is előfordulhat, hogy még a rendeletben megállapított mennyiséget sem lehet majd a fogyasztók számára biztosítani és ezért igen in-

dokolt az, hogy a fogyasztók közönsége a tűzelőanyaggal a legnagyobb mértékben takarékoskodjon.

Ezzel egyidejűleg felhívom az intézetek, intézmények, hivatalok, közületek, hatóságok, kórházak, üzemek figyelmét arra, hogy az 1943—1944. évi tűzelőanyag-járandóságokat a kellő időben szerezze be kizárólag a kereskedők útján, mert a Közellátási Hivatal sem az intézmények, hatóságok, üzemek, sem pedig a magánosok ellátásáról nem gondoskodik.

A beszerezhető tűzelőanyagmennyiséget az intézmények, közületek, hivatalok, üzemek, műhelyek számára a Közellátási Hivatal Tűzelőanyagosztálya (Farkas-utca 4. I. emelet) állapítja meg és ad a beszerezhető tűzelőanyagmennyiségről igazolást, amely nélkül a kereskedő tűzelőanyagot nem szolgáltatathat ki. Falusi termelőktől, vagy pedig vidékről gépkocsin behozott tűzelőanyagot jelen hirdetmény közzétételének napjától vásárolni csak a Közellátási Hivatal Tűzelőanyagosztálya (Farkas-utca 4. I. emelet) kibocsátott „Vásárlási igazolvánnyal” lehet. Azok tűzelőanyagkészletet, akik azt falusi termelőktől, vagy vidékről engedély nélkül vásárolják, elkövetnek.

Dr. Vársárhelyi László sk.
polgármester-helyettes.

KÖZGAZDASÁG

A kereskedelmi alkalmazottak természetbeni juttatásainak értékelése

KOLOZSVÁR, május 4. A kereskedősegédeknek és kereskedelmi segéd munkásoknak természetbeni juttatása ellenértékű, mint a Baross Szövetség hivatalos lapja közli, a Magánalkalmazottak Biztosító Intézete és az Országos Társadalombiztosító Intézet által megállapított összegeket kell számításba venniük. Kolozsváron ezeknek a természetbeni juttatásoknak ellenértéke a következő: Teljes ellátás (reggeli, ebéd, vacsora, lakóhely, fűtés, világítás, mosás) havonként a következő: teljes ellátás 55 pengő, ebből a reggeli 7, az ebéd 18.50, a vacsora 10, a lakóhely 2.50, a fűtés 3.30, a világítás 1.10 pengő. A tanoncoknál és a tanoncokhoz tartozó munkakörben alkalmazott munkavállalóknál — az utóbbiaknál annak az évnél a végéig, amelyben 17-ik életévüket betöltik — a teljes ellátás természetbeni javadalmazást az ország egész területén egységesen havi 24 pengőben, a csupán reggeli, ebéd, vacsora természetbeni javadalmazást pedig ugyancsak az ország egész területén egységesen havi 18 pengő értékben veszik számításba az OTI és MABI. A természetben adott szolgáltatások egy napra eső ellenértékét úgy kell megállapítani, hogy az egy hónapra megállapított pénzbeli ellenértéknek huszonötöd részét kell számításba venni. Ha az így megállapított összeg a fillér hányadát eredményezi, azt felfelé egész fillérre kell kikerékiteni.

Kolozsmegyében is kötelező a sertéspestis oltás

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter további tíz vármegyében rendelte el a kötelező sertéspestis elleni védőoltást,

ennek során Kolozsmegyében is. A törvényhatósági jogú városokban mindenütt végrehajtják a kötelező védőoltást. A szegénysorsú lakosság serteit mindenütt állami ingyenes oltóanyaggal fogják beoltani.

FELEMELTÉK A SZARVASMARHÁK NAPI SZÉNAADAGJÁT. A honvédelmi minisztérium a földművelésügyi minisztérium javaslatára a székely vármegyékben a szarvasmarhák visszahagyandó szénaadagját 6 kilóról 10 kilóra emelte fel.

ELŐADÁS A TERMESBESZOLGÁLTATÁSI RENDELETRŐL. A Kolozsvári Gazdasági Egyesület a természetbeszolgáltatási rendeletet a gazdaságközönség előtt ezúttal közzétette egy hónappal ismertette. A gazdaságközönség kíváncságra az egyesület a Jurcsék-féle rendeletet május hó 9-én, vasárnap délután 4 órakor a Honvéd-utcai állami elemi népiskolában ismerteti. Az egyesület felkéri az érdekelteket gazdaságközönséget, hogy saját érdekében minél nagyobb számban szíveskedjen megjelenni az előadásban.

FELHÍVÁS A GYÜMÖLCSTERMELŐ KÖZÖNSÉGHEZ! Ne dobjunk el az üres Sídol-os bádogdobozokat, a Kolozs vármegyei és Kolozsvári Gyümölcstermelők Egyesülete (Kolozsvár, Majális-utca 24.) pénzt ad érte! Ha van a pincében, vagy padláson üres Sídol-os bádogdoboz, bármilyen nagyságban, vagy tavaly használt nyersnikotinos doboz, hozza el a fenti címre, dobozonként 10 fillért fizetünk érte! Csak jól záródó, nem lyukas, rozsdamentes jó állapotban lévő dobozt vesszünk át. A dobozokat az egyesület a nyersnikotinos beszerzése végett gyűjti, mert ezt a növényvédelmi szert csak a dobozoknak előzetes beküldése ellenében kaphatjuk.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavanként 7 fillér, vastagabb szedéssel 14 fillér, a legkisebb hirdetés díja tíz szög 70 fillér. Állást keresők részére szavanként 4 fillér, vastagabb szedéssel 8 fillér. A legelőször apróhirdetés állást keresők részére 40 fillér. Kezeleti költség: Cím a kiadóban és jelígis hirdetések után 20 fillér. Kedvezményes árak nagyobb köteteknél. — Apróhirdetések előre fizetendők.

Házasság és levelezés

DIPLOMÁS uriember ismeretséget keresi egyedülálló dolgozó nő. Jelige: „Május”. 01421
34 ÉVES, elvált urfőggetlen uriember ismeretséget keresi. „Unalmas egyedül” jelíge. 01383

VEGYES

3000 pengős társat keresek. „Sürgős” jelíge. 01436

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ komplett topolya teleház. Főter 20., emelet, balra. G. 117
HASZNALT ruhát, ócska butort veszünk és eladunk. Hírvás házhoz megyünk. Benedek. Timár-utca 14. F
OT helyiségből álló, jóforgalmu vendéglő, nagy kerttel az állomás közelében azonnal adó. Cím a kiadóban. 1215

ELADÓ modern díofurniros kombinált-szekrények, hálósobák. Modern konyhabutorkok, használt íróasztalok, konyhakredenc, paraván. Kossuth Lajos-utca 32. asztalosnál. F
MAGAS ÁRÉRT veszek használt ruhákat. „Dorotheum”, Deák Ferenc-utca 32. F
HASZNALT szőnyeget, képet veszünk és eladunk. „Unikum” művészi képkeretezés, Kossuth Lajos-utca 34. F

ELADÓ egész búkkfa háló, felerészben is, egy ebédli szintén. Káldi György 3. délután órákban. 01431

ELADÓ sötétbarna egészen új kosztüm. 35-ös és 38-as cipők. Megrekinthető Arany János-utca 19. szám, hátul az udvarban balra. 01440

REKAMIE olcsón eladó. Széchenyi-tér 24. ajtó 2. F 230

6 LITER fogyasztású Topolino kis autó eladó. Cím a kiadóban. 1227

MINDENFELE használt butort, rossz sezlont, ágybetétet veszek. Szabó, Kádár-utca 12. F 230

KONYHÁK nagy választékban olcsón eladók. Theil, Munkácsy-utca 24., állomásnál. F

HÁROMAJTOS, ebéttáborna modern ruhás-szekrény olcsón eladó. Munkácsy-utca 16. F
KETSZEMEYLYES háló, egy nagy perzsa eladó. Karolina-tér 7. I. 9. 01439

MEGVETELRE keresek belga anyanyulart, Szgyártó, Kossuth Lajos-utca 24. 01442

RÉSZLETFIZETESRE kaphatók olajfestmények ismert művészekről, blondelkerettel. Képkereskedés, Munkácsy-utca 16. (állomásnál). F

JÓKARBAN levő férfi kerékpárt megvételre keresek. Fodrázat, Pap-utca 13. 1224

REZ GYERMEKÁGY, jókARBAN, eladó. — Árpád-ut 65. 1223

IRÓGÉP, kifogástalan állapotban sürgősen eladó. Kovács, Szentegyház-utca 3. 1229

ZONGORA, rövid, keresztthuro sürgősen eladó. Welsz, Király-utca 28. 1229

ALKALMAZÁS

FOGTECHNIKUS segédet keresek perfekt kausuk és fehérnemű munkást azonnali belépésre. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével Szentmihályi Sándor műfogtechnikai laboratóriuma Nagybánya. Horthy Miklós-ut 24. küldendők.

ONÁLOAN dolgozó butorasztalossegédek állandó munkára alkalmazok. Mussolini-utca 8. Péterffy. 01433

EGY jó munkás borbélysegédet keresek. — Felvinczy, Horthy-ut 5. 01430

FÜSZER SZAKMÁBAN jártas kereskedősegédek azonnali belépésre a szamosújvári „Hanyga” Szövetkezetnél alkalmazást kap. Érdeklődők forduljanak oda. Gy

NŐFODRASZ állandó alkalmazásra, jó fizetéssel felvétetik (lehet nő is). Cím Jókai-utca 6., Horváth szalon. 01429

BORBÉLYSEGÉDET állandó munkára felvesz Nagy, Kossuth Lajos-utca 2. 1228

ÁLLÁSTKERES

MASZIROZÁST vállalkoz, házhoz is megyek. Cím Hét vezér-tér 10. 01385

PERFEKT gépirónót, aki bérlesezéskor, valamint OTI, személyzeti adó és levelezésben gyakorlatlalt bír, keres azonnali felvételre nagy iparvállalat. Jelentkezés: Pataki-utca 10. szám alatt. 01423

HÁZMFISTERI állást keresek fiannak, aki víz és villany szerelő. Cím a kiadóban. 01432

PEDIKÜROS, jobb fürdőben alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 01435

MÁJUS

4

Kedd

SZÍNHÁZ = MOZI = RÁDIÓ

A nap kel 4 óra 40 perckor, nyugszik 19 óra 15 perckor. A hold kel 5 óra 8 perckor, nyugszik 19 óra 13 perckor.

A protestáns naptár szerint Florián, a római. naptár szerint Monika, az újgörög naptár szerint Pelagia napja van.

Emlékeztető

1849 május 4-én kezdődött Budavár ostroma. A magyar honvédség 17 napon át ostromolta a várat, míg feladását kiharcolta. A védő csapatok parancsnoka, Henzi tábornok is elesett.

Szolgáltatás győgszertárak

Egyszerű, Mátyás király-tér 10. Telefon: 32—23. Kereszt, Mussolini-ut 2. szám. Telefon: 13—49. Hargita, Horthy Miklós-ut 1. szám. Telefon: 21—55. Páduai Szent Antal, Hitler-tér 13. szám. Telefon: 31—10.

Társadalmi események

MUZEUMOK: Erdélyi Múzeum őskori, a római, népvándorlási, iparművészeti és művészeti tárai. Renaissance kémléktan. Bátya-utca 2. Nyitva 9—13 óráig.

A finn kiállítást délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig lehet megtekinteni az egyetemi könyvtár kiállítási termében. A kiállítás időtartama alatt könyvvásárt is rendeznek.

Állattani Múzeum: Mikló-utca 5. sz. Nyitva 9—12 óráig. Megtekintése bejelentendő az OMH kirendeltségben.

Botanikus Múzeum. A Botanikus-kertben, Majális-utca 42. Nyitva: 8—13. 15—18 óráig.

EGYETEMI KÖNYVTÁR. Nyitva hétköznapokon délelőtt 8—1-ig és délután 3—8 óráig. A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután 3—9 óráig.

A KOLOSVÁRI NEMZETI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Május 4-én, kedden fél 7 órakor: HÁROM A KISLÁNY. Pataky Kálmán, a m. kir. Operaház tiszteleti tagjának vendégfellépésével. Bérletsszűnet. Méréske'ten emelt hely. árak.

Május 5-én, szerdán fél 7 órakor: HÁROM A KISLÁNY. Pataky Kálmán, a m. kir. Operaház tiszteleti tagjának vendégfellépésével. Méréskelten emelt hely. árak.

Május 6-án, csütörtökön fél 7 órakor: A Vöröskereszt javára. I. BUVOS SZEKRENY. II. SEHEREZÁDE. Bérletsszűnet. Operahely. árak.

Május 7-én, pénteken 6 órakor: BOHÉMELET. Május 8-án, szombaton fél 7 órakor: HÁRY JÁNOS. Bérletsszűnet. Rendes hely. árak.

Május 9-én, vasárnap délután fél 3 órakor: MOSOLY ORSZÁGA. Olcsó hely. árak.

INGATLAN — LAKÁS

SÜRGŐSEN eladó belvárosi bérház 230.000 pengőért. Elutazás miatt Attila-ut körzetben adómentes villa, 1x4 szoba és 2x2 szobás, komfortos lakással 110.000 pengőért. Új, masszív villa, 2x3 szobás lakással 125.000 pengőért. Egy villa 4 szobás, teljes komforttal, szép kerttel 62.000 pengőért. Családi ház, 2 szoba, konyha, fürdőszobahely, szép kerttel 36.000 pengőért és egy ház hely víz, villany és csatornával. Ingatlanközvetítő, Mátyás király-tér 19. F

KERESEK 2—3 SZOBÁS kertes családi házat. Ajánlatokat „Nagyvenezér” jelígre kérem az Ellenzék főtéri üzletébe leadni.

F 469
KERESSEK 3. esetleg 2 szobás lakást központban. Cím Szgyártó nősizabónál, Kossuth Lajos-utca 24. 01444

GARZONLAKÁST keresek butorozva, vagy anélkül. Május 15, vagy június 1-re. — Telefon 15—78. 01437

ELADÓ Andrassy-ut 37. szám alatt 2 szoba, konyha, speiz, nagy telek 30.000 pengőért. F

TELJESSEN különbejáratu csinosan butorozott szobát keresek. „Diszkrét” jelígre a könyvesboltba. 01438

ELCSERELNEM 1 szoba, konyha, napos lakásomat 2 szoba, konyha, egészséges lakással, sürgősen. Cím a kiadóban. 01443

SÜRGŐSEN eladó elköltözés miatt 500-as oldalkocsis Bloeburn motorkerékpár, jó gumikkal, hálóröndendezés, kerti gyékényágy, konyhai butorok, falióra, ajtók, ablakok, egy előszobai tükör asztallal, forgószék, egy kálan, villanylámpák, fagyó fűrés, egy 30 literes hordó, 4 darab hátasszék, 24 és 12 személyes ebédloasztal, új vízmentes háztáskák, 7.35-ös Frommer pisztoly, padlások, stb., délután 4—7 óráig. Kazinczy-utca 83. Hármass autóbussz végállomás. 1226

ELCSERELNEM be'városi főbérleti fürdőszobás, garzonlakásomat 2 szoba, konyha, fürdőszobás lakással. „Belvárosban” jelígre. Cím a könyvosztályban. 1230

ELADÓ: Honvéd-utcában 2 szoba, konyha, telek 36.000 pengő. Főter mellett bérház üzemeltetésével 200.000 pengő. Be'városban jó-vedelmező ház nagy vendéglővel, 3 szoba komfort azonnal átvehető, 150.000 pengő. Be'városban 3 szoba, komfort, még egy szoba, konyha 66.000 pengő. Két szoba, konyha, előszoba, kamra, 1300 négyzetméteres gyümölcsös 17.000 pengő. Istók iroda, Deák Ferenc-utca 11. szám. Telefon: 43—16. F

Május 9-én, vasárnap fél 7 órakor: COPPELIA. SEHEREZÁDE. Balett. Rendes hely. árak.

Május 10-én, hétfőn fél 7 órakor: SZOKTETÉS A SZERÁLYBÓL. A Tizes Szervezet előadása. Bevezetőt mond: dr. Entz Géza tanár, főtitkár. Jegyeket a pénztár nem árul.

MOZIK MŰSORA

ÁRPÁD: A NŐNEK MINDIG IGAZA VAN...

CORVIN: A KEGYELMES UR ROKONA. Előadások kezdete 3, 5, 7 és vasárnap délelőtt 11 órakor.

ERDÉLY: VARJU A TORONYÓRÁN.

EGYETEM: LEGÉNY A GATON. Vasárnap délelőtt 11 órakor: LEGÉNY A GATON.

MÁTYÁS: HÁZASSÁGGAL KEZDŐDÍK. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

RÁKÓCZI: FALU ROSSZA.

RÁDIÓ

SZERDA, MÁJUS 5.

BUDAPEST I.: 5.40 Uzen az otthon. 6.40 Ébresztő, torna. 7 Hírek, közlemények, reggeli zene. 10 Hírek. 10.15 Zenekari művek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 11.15 Czákó Éva gondolkási. 11.40 Egy sirhant négy év távlatából. Emlékezés Tóth Tihamérre. Előadás. 12 Harangszó, fohász, Himnusz. 12.10 Országos Postászenekar. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vízállásjelzés. 13.30 Honvédek üzennek. 14 Orlay-tánczenekar játéka. 14.30 Hírek, műsorismertetés. 15 Sári Elemér cigányzenekara muzsikál. 15.40 Emléktáblát kap Böszörményi Mihály, a tanyák tanító mestere. Közvetítés. 16.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 Melles Béla zenekar. 17.45 Iparunk legújabb fejlődése. Előadás. 18 Honvédműsor. 18.50 Hírek. 19 Albrecht királyi herceg előadása a Gyermekekét alkalmából. 19.25 Tacsókó. Vigjáték három felvonásban. Utána kb. 21.25 Táncczene. 21.40 Hírek. 22.10 Jancsin Ferenc hegedül. 22.35 Rádió zenekar. 23.30 Magyar nóták. 23.45 Hírek.

Parkettezési

munkálatokat jutányosan vállal

Lőrinczi & Co.,

Zápolya-utca 14. és Szentegyház-utca 1. (Sebők-cukrászda)

Az Erdélyi Múzeum Egyesület dési vándorgyűlésének emlékkönyve

A nagymultu Erdélyi Múzeum Egyesület a múlt év októberében rendezte meg tizenhétedik és a felszabadulás utáni első vándorgyűlését Désen. A dési vándorgyűlés emlékkönyvét most adta ki az egyesület Szabó T. Attila egyetemi tanár szerkesztésében.

A rendkívül tartalmas emlékkönyv közleményeiből az alábbiakban visszaidézzük az egyesület fejlődésében e jelentős állomásait, lelkiekben megindító és eredményekben gazdag lefolyását. A dési vándorgyűlést 1942 október 18-án nyitotta meg a távollévő báró Jósika János elnök helyett Tavasz Sándor alelnök. Megnyitó beszédében Tavasz Sándor örömet fejezte ki afelett, hogy a vándorgyűlés résztvevőinek soraihoz üdvözlöhetné Fáy István államtitkár személyében a magyar kormány képviselőjét. „Egyesületünk újabb és újabb bizonyosságát látja annak a szeretetnek és gondoskodásnak, amely éppen a magas kultuskormány részéről feléje sugárzik... Viszszapillantott ezután arra az alkalomra, amikor 1910-ben Dész városa első ízben látta vendégül az Erdélyi Múzeum Egyesület vándorgyűlését. „Boldogok vagyunk, hogy harminckét év után s éppen a felszabadulás első vándorgyűlésén ismét itt lehetünk ebben az ési városban, a magyar honfoglalás emlékeitől megszentelt helyen. Az Erdélyi Múzeum Egyesületnek azért is különösen kedves ez a hely, mert ennek a vármegyének kitűnő fiait közül többen, mint *Ujfalvi Sándor, Kovács Sámuel, Medgyes Lajos*, a papköltő és *Torma Károly*, a kiváló európai hírű régész mind ott voltak az Erdélyi Múzeum Egyesület első alapítói sorában. Elnöki megnyitójában Tavasz Sándor emlékeztetett még arra a száz évvel ezelőtt tartott erdélyi országgyűlésre, amelyen annak a magyar és székely tagjai kimondották az Erdélyi Nemzeti Múzeum megalapítását...

A dési vándorgyűlés tudományterjesztő feladatának különösképpen a magaslatán állott, amennyiben az egyesület szakosztályainak helyi és általános jellegű előadásain kívül meglehetősen nagy és rendkívül értékes anyagot bemutatott képzőművészeti és népművészeti kiállítás is rendezett. A tudományos előadások sorozatában *Németh Gyula* egyetemi tanár tartott ünnepi szónoklatot Kőrösi-Csoma Sándor lelki alkataráról és fejlődéséről. Beszédében tömör és világos meghatározást adta a nagy ősmagyarágkutató s a Tibet-tudományok megalapítója leki alkatarának és fejlődésének. Bár a tibeti nyelvet — mondotta *Németh Gyula* — nem találta *Csoma Sándor*, mint ahogyan előzetesen feltette, a magyarokkal rokonnak s így filológiai munkássága nem segítette közvetlenül magyar őstörténeti kutatásait, de ezzel elvégezte az Ázsia-kutatásnak akkoriban egyik legfontosabb és legszebb

Két remek könyvújdonosság:

Ammers-Kühler: Madame X

Napoleon korának nagy kalandornőjéről szól Ammers-Kühler életrajzi regénye. Madame X. kétségtelenül kivételes egyéniség volt, kalandornő és hősnő egyszemélyben. Férfi ruhában követte Napoleon hadseregeinek útját, résztvevett a legnagyobb napoleoni ütközetekben, majd pedig követte a Grande Armeet az oroszországi katasztrófába. A nagy kalandornő élete, aki az emberiség utolsó nagy romantikus korszakának hősnője volt, mélységesen időszerű a mai történelmi világban.

Ára fűzve 8.40, kötve 10.80 P

Richter: II. Lajos és Wagner Richard

A modern kor legérdekesebb fejedelmi egyénisége volt II. Lajos, a bajorok királya, Erzsébet királyné nagybátyja. Életének legértékesebb és egyben legérdekesebb mozzanata a Wagner-hez fűződő kapcsolatokban kereshető. Ez a barátság megszabta mindkét férfi, az uralkodó és a művész pályájának fejlődését és új távlatba helyezi Wagnernek egész életét. Aktuális könyv, különösen most, a Wagner-jubileum idején.

Ára fűzve 10.40, kötve 12.80 P

Kaphatók az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védőkre utánnétel is azonnal megküldjük. Kérje az új tavaszi könyvújdonosságok nagy képes jegyzékét.

feladatát, a tibeti nyelv és irodalom ismeretét és az Ázsia-kutatásnak nemzetközileg is egyik legismertebb és legtehetősebb uttorójává vált.

A vándorgyűlés alkalmával a bölcsészeti nyelv és történettudományi szakosztályban *Baráth Béla* A nemzetnevelés mai kérdéseiről és feladatairól, *Entz Géza* Szolnok-Doboka vármegye középkori művészeti emlékeiről, *Makkai László* Szolnok-Doboka vármegye magyarságáról, *Szabó T. Attila* pedig Dész településéről és lakosságáról tartottak előadást. A természettudományi szakosztályban *Balogh Ernő* Szolnok-Doboka földjéről, *Gelei József* A Viráglátogató bokarakkal foglalkozott és *Gyulai Zoltán* Modern atomképiünk az újabb kutatások alapján címen tartott előadást. Az orvostudományi szakosztályban *Parádi Ferenc* orvostörténeti előadást tartott. A kolozsvári egyetem orvosi karának kizárólagos tantervi címen, *Bakay György* A kórház munkáinak keretében tényezőiről, *Krompecher István* pedig Az ember szövetei megújuló képességéről tartott előadást. A jog- és társadalomtudományi szakosztályban *Balogh Arthur* Erdélyi nemzetiségi kérdéseiről, *vitéz Rajtyi Tivadar* A vállalkozás korszerű kérdéseiről, *Martonyi János* A magyar közigazgatás fejlődésének utjairól, *Antal Dániel* pedig A Szolnok-Doboka i birtokviszonyokról értekezett.

A vándorgyűlés alkalmából öt emlékbeszéd hangzott el. *Kántor Lajos* Kovács Sámuel emlékeztetést idézte a résztvevők elé, *Kelemen Lajos* Kádár József sirjánál mondott emlékbeszédet, *Miszi László* Medgyes Lajosra, *Parádi Ferenc* pedig Szócs Sámuelre emlékezett vissza multat idéző, lélekítő beszédében. *Tulogdy János* a Honvédelemről mondott emlékbeszédet.

A szakosztályok tudományos előadásaival kapcsolatosan az orvostudományi szakosztály orvosi továbbképző előadásorozatát is tartott. A már említett képzőművészeti kiállítással párhuzamosan a vándorgyűlés rendezői terménykiállítást is rendeztek, amelynek jelentőségét nem is lehet eléggé méltatni. A szolnok-doboki képzőművészek képei, tízenyolc között népi díszítőművészeti tárgyai, az Erdélyi Nemzeti Múzeum szolnokdobokamegyei szőttek és varrottas-gyűjteménye, *Debrezeni László* műemlékrajzai és 42 gazdákör terményei mind Szolnok-Doboka magyarságának szellemi és anyagi erejét, élő népi hagyományainak kimeríthetetlen gazdagságát, végső fokán pedig az egész megye egyetemes magyar jelentőségét hirdették az Erdélyi Múzeum Egyesület dési vándorgyűlése alkalmával. Ennek az emlékeztető vándorgyűlésnek állít maradandó emléket ez a röviden ismertett emlékkönyv, mely az elhangzott tudományos előadásokat tartalmazó közleményeivel fogva egyben az erdélyi tudományosság fejlődésének egyik fontos mérföldkővet is jelzi.

Törvényszéki napló

Kolozsvár, május 3. Az utóbbi időben Kolozsvárt elkövetett több érdekes bűnügy került szombatán a kolozsvári törvényszék büntető tanácsa elé. Az egyiknek a vádlottja *Pelics Mária* bejárónő volt, aki 1942 nyarán segédkezett mint bűntárs, udvarlója betörésénél. A betörés során több mint 100 pengő értékű ruhaneműt zsákmányoltak a tettesek, névszerűen *Kenéz Imre* vasöntőse és *Pelics Mária*. A törvényszék büntetőbírósa *Pelics Mária* ügyében szombaton tartotta meg az érdemi tárgyalást és betörésben való bűnrészesség miatt 2 havi fogságra és 2 évi jogvesztésre ítélte. *Kenéz Imre* a betörés elkövetése után nyomtalanul eltűnt. A bejárónő itétele jogerős.

A másik ügy egy autóbancsúlás körüli keltekezett. *Makó István* társaságnak tulajdonos a használt autóbancsú Szekei Dávid gépkocsijától jutányos áron vásárolta meg. *Szekei Dávid* az árut *Baksai Béla* tól vette de ugyanakkor az autóbancsúról kiderült, hogy lopott áru volt. A kolozsvári törvényszék büntetőbírája egyelőre csak *Makó István* felől ítélkezhetett, mert az ügy másik két szereplője jelenleg katonai szolgálatot teljesít és ezért az ellenük folyamatba tett eljárást elhalasztották. *Makó István* tulajdon elleni kihágás miatt 100 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Érdekes ügyben hozott ítéletet szombaton az uzorabírószék is. Az ügyben *Csóbán Zoltán* Kossuth Lajos-utcai vendéglő szerepelt vádlottként, aki még a múlt év nyarán egyik vendégének 2 pengő számított fel 4 tojásból készült rántottáért, a hatóságilag megállapított 1.60 P. helyett. Az uzorabírószék ezért *Csóbán Zoltán* 150 pengő pénzbüntetésre ítélte. Ugyancsak pénzbüntetéssel sújtotta az uzorabíró *Kovács János* magyarvisei földművest is bivalytejdrágításért. *Kovács János* 500 pengő pénzbüntetésre, míg *Domokos Erzsébet* Nagypetri közösgébeli pásztorné vaj és juhturdrágításért 60 pengő pénzbüntetésre ítélték. Ugyanakkor 3 havi fogságot és 1000 pengő pénzbüntetést kapott *Mertel Ferenc* kolozsborsai géplakatos, mert uzoráron adta el az árpát.

Szombaton ítélezett a törvényszék *Otvös Géza* büntetett előéletű kolozsvári lakos felett is, aki néhány hónappal ezelőtt az egyik *Munkás-utcai* ház éléskamrájából nagymennyiségű élelmiszer lopott betörés útján. A vádlott a tárgyalás során azzal védekezett, hogy hosszú idő óta semmi keresete nincs és a nélkülözés és az éhség vitte rá a lopásra. A bíróság *Otvös Gézát* 3 hónapi fogságbüntetésre és 3 évi jogvesztésre ítélte. Miután sem az ügyész, sem az elítélt nem felebbezték, az ítélet jogerős.

Szamosmenti napló

A BUDAPESTI GRÓF ALMÁSY TEKÉY ÉVA MŰVÉSZETI INTÉZET tavaszi tárlatán, melyen szobrászok és festőművészek szerepelnek, két Dészről elismert festőművész is felvonul. Az egyik *Barcsay Jenő*, aki vásznaival már több jelentős sikert ért el, a másik a ma már nagynevű dési *Huber István*. A tavaszi tárlat május 16-ig van nyitva.

A DÉSI SPORTPÁLYA teljes rendbehozása igen időszerű. A labdarúgó pálya mellett pl. a közepén hatalmas árok éktelenkedik, ahova a játék lázában bármelyik játékos könnyen bele zuhanhat, a futó, ugró, stb. pályák elkerítésére sürgősen szükség van, hogy az ideális fekvésű dési sporttelep valóban céljait szolgálhassa. A torna és atlétikai viadalok évek óta szünetelnek Désen, felújításuk a tömegsport érdekében volna kívánatos.

VÉGET ÉRT A DÉSI VÖRÖSKERESZTES ÁPOLÓNŐI TANFOLYAM. A második önkéntes vöröskeresztes ápolónői tanfolyam sikeres záróvizsgával véget ért. A jelöltek a vizsgán úgy elméletileg, mint gyakorlatilag kitűnően megfeleltek a vizsgabizottság által feladott kérdésekre. A vizsgabizottságban dr. Bakkay György, a dési központi főorvosa, dr. Arokháty Vilmos, dr. Székely és dr. Varga orvosok foglaltak helyet. Megjelent a vizsgán gróf Vass Endréné, az Országos Vöröskereszt Egyesület megyei főápolónője, *Velits Zoltánné*, a kolozsvári vöröskeresztes csoport elnöknője, továbbá *K. Weress Jenőné*, a dési polgármester neje. A vizsga után ünnepélyes eskütétel következett, majd dr. Nyerges Gábor a vármegye tiszt főorvosa és a dési tagozat vezetője mondott köszönetet az orvosoknak és a növendékeknek a tanfolyamon végzett munkájukért, külön kiemelve *Koller Kálmán* urasszony áldozatkész szervező munkáját. A növendékek nevében dr. Hosszu Elemérné köszöntö meg az odaadó irányítást és tanítást. A sikeres vizsga után közvacsorán vettek részt a megjelentek.

TIZENNEGY Szolnok-Doboka megyei falusi asszony ellen indult eljárás, mert a tojást maximális áron felül árusították. *Rusz Gáborné*, onoki falusi asszony és 13 társa ellen eljárás indult, mivel a tojás darabját a 18 filléres hatósági ár helyett 25 fillérben árusították. A dési törvényszékről az ügyet a szamosújvári járásbírószékhez tették át, ahol az uzorabírószék fog ítélni az árdragítók felett.

Lenni vagy nem lenni?

Ki marad bent az NB I-ben, ki esik ki és mennyi pontot kell szereznie a KAC-nak hátraevő mérkőzésein, hogy biztosítsa bentmaradását?

KOLOZSVÁR. Lenni vagy nem lenni? Ez ma a hamleti kérdése a kolozsvári labdarúgásnak, amelyet az NB I-ben a KAC képvisel, amely az öszi forduló sorozatos vereségei után, ma már győzelmei ellenére is a kieséssel küzd és amelynek olyan mérkőzései vannak hátra, amelyek mindegyike sorsdöntő lehet.

A nehéz kérdésre választ kapni nem lehet. Csak a táblázat szolgálhat esetleg igen kevés tájékoztatással, ha az ember kézbe veszi a ceruzát és számol: Ha...

Ha a KAC vasárnap megnyeri legnehezebb mérkőzését, akkor csaknem biztosra vehető az NB I-ben való bentmaradása, de csak abban az esetben, ha mindkét kolozsvári mérkőzését megnyeri és ha a kiesési zónában lévő ellenfelei mérkőzéseiket elvesztik. Ha nyer a KAC Szegeden, akkor 20 ponttal kissé biztosítva van. Ehhez hozzájárulhat a két kolozsvári mérkőzésén szerzett 4 pont, amellyel talán biztosítani tudná bentmaradását. De nincs kizárva az sem, hogy megnyeri a Vasas és a Törekvés elleni mérkőzéseit, esetleg egy-egy pontot szerez és abban az esetben biztos a bentmaradása. A nagy „HA” azonban mindenhol ott van és leggyűrni csak úgy sikerül, ha a csapat minden erejét összeszedve, küzd a hátralévő mérkőzésein és az öt mérkőzésből legalább hét pontot szerez.

A kiesők közül az utolsó helyen álló Szeged még nem adta fel a harcot. Vasárnap a KAC ellen győzni akarnak, május 23-án a Haladás ellen ismét, míg Salgótarjánban akarnak pontot szerezni, június 13-án pedig Diósgyőrben, 20-án esetleg a Törekvés ellen. A Szeged bizik abban, hogy az öt mérkőzésből legalább 8 pontot összeszed, de valószínű, hogy a 8 ponttal is kiesik.

A Törekvés az Újvidék, NAC, DiMÁVAG, KAC és Szeged ellen játszik. Az öt mérkőzésből hat pontot szerezhetnek, de 22 ponttal is kieshetnek.

Annál nagyobb a harc a Haladás helyéért, amelynek helyzete vigasztalan. Csak a SalBTC ellen játszik otthonában, a Kispeszt, Szeged és Csepel ellen idegenben mérkőzik.

Az Elektromosnak esélye van a bentmaradásra, bár hátralévő ellenfelei nem kisebb csapatok, mint az Újpest, Szolnok, NAC, Újvidék és a KAC.

A sereghajtók között legjobban áll a Kispeszt és az Újvidék, amely 22-22 pontot szerzett és a DiMÁVAG, amely 21 ponttal a 11-ik helyen áll.

Elismeréssel ír a sportsajtó a hadtest vívóbajnokságokról

KOLOZSVÁR. Az összes fővárosi lapok részletesen számolnak be a Kolozsváron megtartott 4 napos hadtesti vívóbajnokságokról. Egyöntetűen kiemelik, hogy a IX. hadtesti bajnokság az utóbbi hónapok egyik legsikerültebb versenye volt. A lapok örömmel állapítják meg, hogy Budapest után már Erdély fővárosában is a párbajtőrversenyeket találatjelző készülékekkel bonyolították le, melynek nagy sikere volt. Ugy a győztesekről, mint a verseny helyezettjeiről külön-

birálatot írnak egyes fővárosi lapok, majd kiemelik, hogy a hadtest örökös vándordíját a kardcsapatbajnokságért megérdemelten nyerte meg a 26-os könnyű hadosztály.

Gólpárral győzött a KEAC Besztercén!

KOLOZSVÁR. A KEAC labdarúgócsapata vasárnap Besztercén játszott a BME ellen a kerületi bajnokság küzdelmei során. A kolozsvári egyetemi csapat 9:0 (5:0) arányban győzte le a beszterceket Sipos vezetésével. A gólok közül a jó formában lévő *Kovács Pál* ötöt, dr. *Juhász, Jeszenszky, Ruszu* és *Szerémi* 11-ből 1-1-et rúgtak.

Előkészületek a Szeged-Kolozsvár tornászversenyre

KOLOZSVÁR. Röviden jelentettük, hogy május 23-án Kolozsvár-Szeged városok közötti tornászviadal lesz Erdély fővárosában. A legutóbbi városok közötti verseny még 1932-ben volt Szegeden, mikor is Kolozsvár színeit a KKASE ötös csapata képviselte, mely alig néhány tized pontkülönbséggel kapott ki. Ennek a versenynek a visszavágója lesz május 23-án, de előzőleg az erdélyi kerület május 16-án válogató versenyt rendez, melyen a KKASE, KEAC és a Villamos Művek Sport Egyesületének legjobb tornászai küzdenek meg egymással, melynek legjobbjait fogják képviselni Kolozsvár válogatottját.

Engedélyt adott az OSK az erdélyi vezetőképzőtanfolyam szervezésére

KOLOZSVÁR. Az OSK elfogadta Varga Jenő kerületi vezetőknek az erdélyi egyesületi vezetők számára tervezett vezetőképző tanfolyamra vonatkozó javaslatát és a kerületi vezető máris a tanfolyam tananyagának összeállításán dolgozik. Eddigi tervek szerint az Erdélyben működő szövetségek vezetői és az OSK vezetői volnának az előadók, akik arra oktatnák ki az egyesületi vezetőket, hogyan kell egyesületet helyesen vezetni és ismertetnék velük a sportszabályokat és a szövetségeknek a sportágak fejlesztésére vonatkozó elkötelezettségeit.

AZ NB II. MÁTYÁS CSOPORTJÁBAN vasárnap délután fél 6 órakor a városi sporttelepen helyi rangadó mérkőzés lesz. A kitűnő formában lévő *Bástyának* a KMÁV ellen kell megküzdenie a bajnoki pontokért. A Vasutas csapat Dobai edző vezetésével lelkesen készül vasárnapi mérkőzésére, mely egyben sorsdöntő is lesz a KMÁV-ra nézve.

SZEKELYFÖLDI GAZDAÉRTEKEZLET A GYILKOSTÓNÁL. A szekelyföldi mezőgazdasági munkálatokkal kapcsolatban jelentkező feladatok megbeszélése céljából e hó első felében a földművelésügyi minisztérium és az erdélyi kirendeltség képviselőinek jelenlétében gazdaértekezlet tartanak a Gyilkostónál. Az értekezlet alkalmával az országos példák és helyzetismeret alapján a legpróbb részletig megbeszéljük a mezőgazdasági munkák menetével kapcsolatos fennállókat.

A tengelyhatalmak közzéteszik az európai népek chartáját?

Zürichből jelenti a Bud. Tud.: A Tat római tudósítója jelenti: A Hitler főhadiszállásán lefolyt megbeszélésekkel kapcsolatban Rómában sokat beszélnek annak a lehetőségéről, hogy a tengelyhatalmak közzéteszik az európai népek chartáját. Hangoztatják, hogy az a mód, ahogyan Szovjetország és az angol-szász hatalmak Lengyelországgal, a Bálti-államokkal és a többi országokkal eljárnak, parancsolón teszi szükségessé, hogy a tengelyhatalmak nyilatkozatot adjanak ki ezeknek az országoknak a jövő sorsáról. Mindazonáltal úgy vélik, hogy ilyen nyilatkozat kiadására megvárják az újabb katonai eredmények folytán alkalmasnak vélt pillanatot.

„Mindenféle békejavaslat összetört Moszkva győzelmi akaratán”

— mondta Sztalin május elsején

Stockholmból jelenti a Stefani: Május 1-én Sztalin az orosz néphez és mindazokhoz, akik a III. internacionáléval egyetértenek, hajthatatlanságtól áthatott kiáltványt intézett. Szerinte mindenféle béke és fegyverszüneti javaslat összetört Moszkvának azon elszánt akaratát, hogy a győzelemig harcol.

Mivel a tengely semmiféle meg-

egyezésre sem gondolt a szovjet barbarsággal, amely megmutatta borzalmat, igazi arcát, egyes semleges államok fővárosai szerint a harcok szüneteltetésének eszméjét Anglia és az Egyesült Államok vehette fel Moszkva előtt. Litvinov és Majszki utja, akikkel Sztalin személyesen akar beszélni, valószínűleg összefügg ezzel a puhatolózással.

Mértékadó olasz vélemény Sztalin május elseji napiparancsáról

Rómából jelenti az MTI: Irányadó olasz politikai körökben Sztalin májusi napiparancsával kapcsolatban többek között a következőket mondták: Ebben a napiparancsban először történik Casablanca óta, hogy a vörös diktátor szokatlanul kevésbé kétértelmű és zavaros szavakban emlékeztet meg a Szovjetunió és az angolszász hatalmak közötti szolidaritásról.

Ugyanakkor jelek vannak arra is, hogy London és Washington enged a Szovjetuniónak a lengyel kérdésben. Jellemző az Observer cikke, amely felhívja a lengyeleket, hogy mondjanak le területi integritásukról a Szovjetunióval szemben. Nagybritannia —

írja az Observer — a Kelet-Európában fennálló demokratikus nemzettek föderációjának megteremtésére törekszik és kelet-európai politikáját össze akarja egyeztetni a Szovjetunió, az Egyesült Államok és Kína érdekeivel. Irányadó olasz politikai körökben ebben a cikkben annak a jelét látják, hogy Anglia a kelet-európai politika intézését a Szovjetunióra akarja bízni. Ugyanakkor jellemzőnek tartják az Evening Post cikkét is, amely szerint képtelenség olyan kisebb nemzetek szuverenitásának teljes visszaállításáról beszélni, mint amilyenek Lengyelország, Hollandia és Litvánia. A kis nemzetek szuverenitása csakis egy nagyobb föderáció keretében képzelhető el.

A Szovjet nem lesz tekintettel a lengyel viszályban az orosz-lengyel ellentétre

RÓMA, május 4. (TP.) A lengyel-szovjet orosz konfliktus kihatásai és annak következtében a moszkvai és az angolszász kormányok között felépített elkedvetlenedés Róma politikai körében igen nagy érdeklődést váltanak ki az események fejlődésének további vizsgálatában. Különös súlyt helyeznek arra a megállapításra, hogy az angolszászok és a bolsevisták közötti ellentétek most világosan mutatkoznak és igazolják azt a tényt is, hogy a Sztalin és Sikorszki táborai között gyűlöletté fajult viszály nem mostani keletű, csak most vált az egész világ előtt nyilvánvalóvá. Litvinov és Majszki nagy követek merev elzárkózása a közlekedés elől azt mutatják — jelentik ki olasz politikai körökben — hogy Szovjetország szilárdan elhatá-

rozta nem fogad el közvetlen javaslatot, ezt a vitát végigharcolja szövetségeseivel és többé nem lesz tekintettel az angolszász országok közvéleményére.

SOK MUNKÁT AD AZ ANGOL CENZURÁNAK A LONDONI LENGYEL LAPOK ÉLES HANGJA

Helsinkiből jelenti a MTI: A Hufvudstag londoni értesülése szerint a lengyel-szovjet viszály tovább tart. A londoni lengyel lapok továbbra is élesen támadják a Szovjetuniót, ami igen sok munkát ad az angol cenzurának. A lengyel emigránsok londoni lapjában hatalmas fehéren maradt hasábkodnak az ellenőrzés szigorúságáról. A lap értesülése szerint a harcoló lengyel csapatok hűségnyilatkozatot juttattak el Sikorszkyhoz, ami nagyon megerősítette a lengyel kormány helyzetét.

A bolsevisták súlyos veszteségei miatt ellanyhultak a kubáni harcok Német nehéztüzérség lőtte Leningrádot

Berlinből jelenti az MTI: A Nemzetközi Tájképző Iroda jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: A kubáni hídfő keleti része ellen intézett bolsevista tömegtámadások a legutóbbi hat nap alatt szenvedett súlyos szovjet veszteségek következtében ellanyhultak és a keleti arcvonal valamennyi többi szakaszán is csökken az amugyis csekély harci tevékenység. A Kuban folyótól délre vasárnap már csak zászlóaljakat vetettek harcba. Német csatarepülő alakulatokkal együttműködve a német és szövetséges hegyvidékek nyomban

ellentámadásba mentek át. Elkeseredett harcok után sikerült többszörösen átkarolniuk a szovjet támadó alakulatokat és néhány fogoly kivételével megsemmisítették őket. Mindössze egy esetben előfordult, hogy két körükerített bolsevista lövészriad ellenállás nélkül letette a fegyvert. Léghárító és páncéltörő csapatok vasárnap 11 bolsevista páncélos lötket szétjélt, romboló repülőgépek három, páncélos megsemmisítő oesztagok pedig összesen két harckocsit pusztítottak el, úgy, hogy a bolsevisták vesztesége összesen 16 páncélos volt. A

Kuban vidékén légharcokban 21 szovjet gépet lőtünk le, a léghárítók további öt gépet semmisítették meg. A kubáni hídfő szárnyál-lásainál Novorossizjszk térségén a bolsevisták-nak ezádnyai erővel indított néhány előre-törést a hegyvidékek biztosító erői az erdei állások előtti völgyekben és lejtőkön könnyű-szerrel elhárították. A Laguna-vidéken a bol-sevisták passzív magatartást tanúsítottak. A

Súlyos japán légitámadás Port Darwin ellen

Lisszabonból jelenti az MTI: Az angol rádió közli, hogy a délnyugati csendesten-geri főhadiszállás jelentése szerint a ja-pánok súlyos légitámadást intéztek Port Darwin ellen. A város repülőterét bom-bázták. A támadásban 30 vadászgéptől kísérve, 21 bombázó vett részt.

A japán császári főhadiszállás jelenti, hogy japán tengeralattjárók az utóbbi na-pokban a Csendes óceán délnyugati ré-

többi szakaszról nem jelentenek más említés-reméltó eseményt, mint az Iimen-tóti délre-gyengébb szovjet lövészcsapatoknak az elő-teren levő német akadályok ellen intézett egyes előretöréseit, amelyeket az előző órák-gek visszavertek. Egy szovjet lövészcsapatot, amely aknamezőre lévett és ott jelentékeny veszteséget szenvedett, foglyul ejtettünk. A Ladoga-tóti délre néhány rohamcsapatváltal-kozásban 57 szovjet kiserődöt és más harci berendezést megsemmisítettünk. A hadsereg nehéztüzérsége Slisserturg térségében lőtte a szovjet forgalmi berendezéseket, valamint Le-ninrád mellett a szovjet fegyverkezési gyára-kat, különösen a „Bolsevik” üzemét. Repülőfel-vételek megállapítása szerint a német tüzér-ség megsemmisítő hatással működött. A vas-uti forgalom elleni támadásunkban, amelyek már hetek óta módszeresen folynak, 21 csapa-t-szállító, vagy utánpótlást szállító vonatot me-netközben, vagy kirakodáskor megsemmisítet-tünk. A déli szakaszon levő 26 szovjet gépen kívül légharcokban, vagy léghárítók tevé-kenysége következtében a bolsevisták 13 re-pülőgépet veszítettek.

Papen beszéde Isztanbul főpolgármesterének fogadásán

Isztanbulból jelenti a DNB: Isztanbul főpolgármestere, a diplomá-ciai testület és a hatóságok vezetői jelenlétében ünnepélyesen megnyi-totta az új német építőművészetét be-mutató kiállítást. Papen német nagy-követ beszédében hangsúlyozta, mi-lyen szerencse Törökországra, hogy-békében élhet és kiemelte a német-török barátságot. A kiállítás bizo-nyítja — mondotta — mennyire ér-deklődik Németország Törökország fejlődése iránt.

Németország és Törökország kö-zött soha sem voltak ellentétek, de annál több közös eszme. Szükség van az ó-világ egyensúlyára és fejlő-dése végett erős és virágzó Török-országúra, amint fontos a nyugati műveltség történelmi küldetése szempontjából Európa közepén az erős Németország.

A legösszefoglalóbban óhajtja, hogy Törökország folytathassa a békés ujjá-építés munkáját.

Egyetemi hallgatók irányítják az ismét megkezdődött szerbiai partizán tevékenységet

Zágrábból jelenti az MTI: A belg-rádi Novo Vreme jelentése szerint a sokáig szünetelő partizán-tevékeny-ség most ismét megkezdődött a szer-biai Pozserovac környékén Simo Si-mics és Markovics egyetemi hallga-tók vezetésével. A partizánok ismét öldösik a községi előjárókat, vezető

polgári személyeket, gyújtogatják a középületeket és robbantják a közle-kedés berendezéseit. A szerbiai ha-tóságok büntető expedíciót indítottak a város környékére és sikerült Simi-cset harcban lelőni sok társával együtt, valamint sok bűntársát elfogni.

Interinf. jelentés Tuniszból

Berlinből jelenti az Interinf.: A tuniszi had-színtér valamennyi szakaszán a szövetségesek vasárnap is kénytelenek voltak felderítő csa-patváltakozásokra és helyenként tüzérségi te-vékenységre szorítkozni. Ennek a feltűnő tar-tózkodásnak, amelyre Eisenhower főparancs-nok amerikai hadseregei számban és hadi-anyagban való sokszorosai fölényük miatt kény-szerültek, az oka az a tény, hogy mind Montgomery, mind Anderson megücsült tá-madásaik után az angolok, amerikaiak és Francia segédcapataik nagy és az egész arcvonalra kiterjedő támadó nyomása szintén nem vezetett semmi jelentősebb eredményre. Nem tudtak elérni sem áttörést, sem a hada-szati kifejlődés szempontjából hasznosítható betörést. Másfelől a súlyos véráldozatokkal megkísérelt, lépésről-lépésre való előretöré-szintén be kellett szüntetniük a csapatokban, elsősorban pedig páncélosokban elszenvedett nagy veszteségei miatt. Végül pedig — bár kez-dethen ember és hadianyagban nagy fölényben voltak — a rendkívüli veszteségek, mint azt a foglyok vallomása is megerősítik, nagy szer-vezési nehézségeket okoznak nekik. A hadmü-veletek tévesen rövidnek vélt harc helyett most erőpusztító állásháborúvá váltak, amely teljesen felborított minden időbeli számításait.

kább, mert nem voltak nehéz fegyvereik. Az egész déli szakaszról teljes harci nyugvást je-lentenek a földi csapatok részéről. Német és olasz harci és csatarepülőgépek újabb támadá-sokat intéztek az angol léghárítók és ütő-állások ellen s legénységükkel együtt megse-mmisítették egy nehéz tarackúteget, valamint öt léghárító löveget. A tuniszi térség és a Földközi-tenger felett a tengely vadászgépei légharcokban négy veszteség mellett vasárnap, 16 angol és amerikai gépet lőttek le.

BENES WASHINGTONBA UTAZIK

Washingtonból jelenti a Bud. Tud.: Wa-shingtonban úgy tudják, hogy Benes május 12-én érkezik a fővárosba, ahol Rooseveltt el-nők vendége lesz. Előreláthatóan körülbelül egy hetet tölt Washingtonban, azután New-yorkba megy és Chicagoba utazik.

NÓGYÓGYÁSZATI MEGBETEGEDÉ-SEKNEL gyakran már egy kis pohár termé-szetes „Ferenc József” keserűvízzel is nagyon könnyű, lágy béltürelés érhető el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát

ELLENZÉK politikai naplaj
Felelős szerkesztő:
ZATHURECKY GYULA
Felelős kiadó:
VITA SÁNDOR

FINKLER ANTAL

írógép szaküzletét áthelyezte a
BÓLYAI-UTCA 4.
szám alá. Udvarba, Tel: 14-93.

„Newyork Grill”

május havi szennációja:

Duo Kordis

excentrikus és akrobata táncduo és

Majthényi Gyöngyi

előadóművésznő.